

CURIERUL JUDICIAR

REVISTĂ DE DOCTRINĂ-JURISPRUDENȚĂ-LEGIȘLAȚIUNE-ECONOMIE POLITICĂ-FINANȚE-SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
fost Ministru, Avocat
Președintele Uniunii avocaților din România

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov, Avocat; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Josef G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Radu Dimiu**, Magistrat la Trib. Ilfov; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Avocat; **D. Găleşcu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

- *Ilicitul civil și penal înaintea Justiției distributive* (urmare și sfârșit) de I. Gr. Periețeanu;
- *Reflecții asupra Proiectului de lege al gradafiliilor corpului judecătoresc*, de G. Budiș magistrat.
- *Tratat de Procedură civilă, de Victor Cădere*. Recenzie de Al. Vallimărescu.

JURISPRUDENȚE:

- Inalta Curte de Casație și Justiție s. I: *Rozalia Pavelescu și a. cu Lt. C. Livescu și a.* (Legea conversiunii. Creanțe dotale ale ofițerilor. Excepție până la concurența dotei reglementare. Ce se înțelege prin dotă reglementară și ce lege se are în vedere);
- Idem, idem; *Cleopatra Col. T.-Stănculescu și a. cu Sonia Manea* (Legea conversiunii. Creanțe dotale ale soțiilor de ofițeri. Ofițerul trecut posterior legii conversiunii în poziție de rezervă. Profită de excepția dela conversiune);
- Idem s. II; *Surica Abramovici cu Wilhelm Adler* (Apel. Contestație la sechestrul. Schimbarea calității părții și obiectului sechestrului. Cerere nouă. Inadmisibilitate);
- Idem, idem; *Regulament de competiție în cauza P. Pincovici și M. Steinberg* (Contestație la o executare silită. Prima instanță se declară incompetentă. Apel. Instanța de apel care constată că greșit prima instanță s'a declarat incompetentă trebuie să statueze în fond);
- Idem s. III: *Alfred Blumenfeld cu Maria Jipescu* (Instanța de trimitere. Competință. Natura litigiului. Achiesare. Autoritate de lucru judecat. Identitate de obiect), cu Nota d-lui Radu. Em. Manolescu;
- Casația italiană s. I (Societate anonimă. Administratori. Distribuțiune. Determinare);
- Idem, idem (Bancă. Libret în cont curent. Indicare a unei persoane. Caracter);
- Idem, idem (Obligațiuni. Contract. Termen);
- Idem, idem (Obligațiuni și contracte. Viții de consimțământ. Amenințări);
- Idem s. III (Gestiune de afaceri. Administrație publică. Act ilicit);
- C. Ap. Bologna (Vânzare de lucruri mobile. Urcarea taxelor vamale. Acțiune în anularea contractului inadmisibilă);
- C. Ap. Milano (Cambie. Plata emitentului în fraudă creditorilor. Anulare. Acțiune contra avalistului);
- C. Ap. Paris (Dacă se poate cere pe calea referului ca acțiunile date în gaj să-i fie remise acționarului pentru a vota cu ele în adunarea generală. Soluțiune afirmativă) cu Nota d-lui Hariton Udrea.

Ilicitul civil și penal înaintea Justiției distributive*)

Studiu critic, doctrinal și jurisprudențial

(Regula: *nemo auditur pro-priam turpitudinem allegans*).

(Urmare și sfârșit)

32. — *Efectul contractului de mandat salariat intervenit între Roger de Staercke și C. Vasilescu, asupra constituirii delictului de excrocherie imputat mandatarului.*

Pentru constituirea delictului de excrocherie, prevăzut și pedepsit de art. 334 c. pen. se cere, între altele: a) o *amăgire* realizată printr'unul din mijloacele indicate de text; b) un *prejudiciu*.

Să examinăm pe rând, dacă aceste două elemente constitutive ale infracțiunii se găseau întrunite în speșă.

a) *Amăgirea*. După d-l Dongoroz, în cazul lui Roger de Staercke-Vasilescu amăgirea ar consta:

„în aceia că Vasilescu, cu sprijinul celorlalți inculpați, a făcut pe Roger de Staercke să creadă că el este în măsură să obțină transferul efectiv, că dificultățile de fapt vor fi înlăturate, întru cât există anumite disponibilități de devize, din care se poate obține transferul; că, în fine, orice *rea voință* de a rezolva cauza dreaptă a asociațiunii belgiene va fi înfrântă, prin diligența și priceperea pe care el Vasilescu o are în materie de devize”.

Am demonstrat însă (*supra* nr. 31) că sub aceste eufimisme, ce alcătuiesc versiunea părții civile, adoptată de tribunal, se ascunde realmente intențiunea culpabilă a mandantului Roger de Staercke, de a obține, prin mijlocirea influență a mandatarului său Vasilescu, nu *înfrângerea* unei pretinse *rele-voințe* a conducătorilor Băncii Naționale a României, nici *înlăturarea unor simple și presupuse dificultăți de fapt*, ci *înfrângerea voinței acelor conducători de a se menține în legalitate și înlăturarea unor dificultăți de drept*, create printr'o lege cu caracter penal.

Cu alte cuvinte prin mandatul, *cu atâta largheță su-*

*) V. *Curierul Judiciar* nr. 7, 8, 9 și 10 din 16, 23 Februarie, 1 și 8 Martie 1936.

lariat, Roger de Staercke voia să obțină *eludarea dispozițiilor prohibitive ale legii asupra comerțului de devize*, prin exercitarea unor puternice presiuni asupra funcționarilor Băncii Naționale, de natură să-i determine pe aceștia să săvârșească o infracțiune la acea lege, încuviințând un transfer „*hic et nunc*”, fără preocupare de „*disponibilități*”.

În adevăr, dacă ar fi fost la mijloc o simplă șicană sau rea voință administrativă, ori pure dificultăți de fapt, Roger de Staercke nu s'ar fi pretat la toate tribulațiile prin cari l'a făcut să treacă Paul Nacht, în prima fază a „*afacerii*”; nici nu s'ar fi lăsat amăgit în turpitudinea sa de coruptor, în căutare de *inați dregători români*, înzestrați cu puteri nimicitoare de stavili legale.

De-ar fi fost așa, nu era nevoie să accepte energica și imorală metodă de luptă, pe care după propriile sale alegațiuni, i-o recomandase chestorul Călătorescu, în mod simbolic și termeni militărești: faimoasa „*artilerie grea*”, menită să distrugă meterezele ridicate în drumul său de legea devizelor!

De-ar fi fost așa, nu cumpăra pe un preț atât de exorbitant „*diligentele*” lui C. Vasilescu, care l'ar fi determinat să creadă „*că este un om cu mare trecere la Banca Națională, bucurându-se de favoarea guvernatorului, dela care putea obține orice în legătură cu transferul*”²³). Acest „*orice*”, cu semnificația de *potențial maxim în materie de intervenții, de forță telurică*, capabilă să răstoarne orice piedici și să opereze un transfer *de favoare* (imaginat sau real, dar în care crezuse și pe care-l dorea), avea ca echivalent un alt „*orice*”, cu înțeles de „*importante*” sacrificii bănești remuneratorii. Un schimb de „*orice*” între un mandat și mandatarul său, de natură să caracterizeze perfect mandatul.

Dacă ar fi existat *disponibilități de devize*, Roger de Staercke s'ar fi plâns la legație sau la consulat; ar fi recurs la oficiile unui avocat de seamă; în sfârșit, ar fi utilizat căi legiuite și fățișe, iar nu *poteci sumbre și deturnate*.

Din nenorocire însă *nu existau asemenea disponibilități*, ceea ce tribunalul însuși a constatat prin unele din contradictoriile sale considerente (v. *supra*, nr. 27, lit. a și d).

Și chiar de am primi ca exactă afirmația d-lui Dongoroz din notele rezumative ale pledoarii sale, că ar fi existat „*anumite disponibilități*”, încă raționamentul nostru primează. În adevăr, când zici „*anumite disponibilități*”, implicit recunoști *insuficiența lor*, și deci că un transfer *hic et nunc* nu se putea efectua, *pro parte* el puțin, decât cu călcarea normativului stabilit de Banca Națională, în virtutea legii și pentru satisfacerea unor necesități de interes colectiv.

Credem inutil să mai insistăm. Intre Roger de Staercke și C. Vasilescu, în versiunea rectificată a părții civile, a intervenit o *invoială culpabilă* și această *invoială* face imposibilă constituirea infracțiunii prevăzută și pedepsită de art. 334 c. pen., deoarece, după cum s'a demonstrat *supra*, legea penală protejează numai pe acela care a voit să contracteze o convenție *valabilă* și a căzut victima unei *amăgiri care a făcut convenția inexistentă*. „*Cel ce voește să contracteze o convenție ilicită nu se poate plânge că, datorită amăgirilor celui cu care a tratat convenția a devenit inexistentă*;

căci *chiar în absența acelor amăgiri tot inexistentă ar fi fost convenția, fiind ilicită*. Ceva mai mult amăgirea în această materie nici nu corespunde, *obiectiv și subiectiv, conceptului cerut de lege*”.

Roger de Staercke, primind o promisiune de acie ilicite, înainte de a fi victima amăgirilor lui Vasilescu și complicilor lui, a fost victima propriei sale *neonestități*. El s'ar fi putut apăra singur de amăgirile pe cari le invoacă astăzi, *dacă ar fi respectat legea devizelor și normativul Băncii Naționale*; abdicând dela ele și devenind victimă în atari condițiuni, nu se poate pune sub ocrotirea codului penal. *Ori cari ar fi amăgirile de cari s'a folosit Vasilescu și complicii lui, spre a-l determina să închee faimosul mandat salariat, aceste amăgiri nu corespund conceptului amăgirilor pe cari legea penală le-a sancționat, ca fiind contrarii ordinii publice*. Victimă a propriei sale turpitudini, Roger de Staercke nu poate beneficia de ocrotirea juridică.

Dacă Vasilescu ar fi adus în totul la îndeplinire pactul culpabil, dacă ar fi izbutit să obție transferul *hic et nunc*, fără disponibil, ar fi intrat braț la braț în pușcărie, prin aplicarea penalităților din legea devizelor Roger de Staercke, C. Vasilescu și funcționarilor respectivi ai Băncii Naționale. Este oare posibil, în morala legii, ca aceeași turpitudine a lui Roger de Staercke să fie diferit evaluată după atitudinea unei a treia persoane?

Și când ne gândim că Roger de Staercke, om cult și cu o frumoasă situație socială în țara lui, nu poate invoca în favoarea sa nici măcar *naivitatea*, deși naiv chiar de ar fi fost tot era în măsură să distingă turpitudinea de onestitate și să nu confunde legația belgiană și consulatul respectiv cu locuința lui C. Vasilescu!

E cert că Roger de Staercke *n'a avut credința și știința că contractează în mod valabil*. El încheiind o convenție ilicită nu poate pretinde că a voit să facă un act juridicește valid, nici că a crezut în *valabilitatea unui asemenea act*.

Amăgit o fi fost; dar *nu în buna sa credință*, care singură poate beneficia de legiuita ocrotire; ci *în turpitudinea lui*, care rămâne în afara legii.

Societatea nu poate proceda mai înțelept, decât lăsând pe Roger de Staercke, care a fost dornic a obține transferul pe cale ilicită, să se lovească de reaua credință a celor cu cari a tratat.

N'avem niciun merit în această argumentare; căci n'am făcut altceva decât să adaptăm speții principiile aplicate de d-l Dongoroz în alte cazuri similare.

Și credem că am dovedit, astfel, inexistența primului element al delictului de *excrocherie* în procesul Roger de Staercke-Vasilescu.

Ne-am fi putut opri aici; cercetarea elementului prejudiciu fiind superfluă, față cu inexistența primului și principalului element al infracțiunii. Dar ținem să demonstrăm că absența elementelor constitutive ale infracțiunii imputată lui Vasilescu și complicilor săi, are proporția spertului, pe care l'a plătit pentru a înfrânge dispozițiile cuprinse într-o lege de ordine publică a Belgiei Orientului și că, prin urmare, acest *spert* e nerecuperabil!

Incontestabil este că Roger de Staercke, ca și celelalte victime, a suferit în cursul culpabilei lui întreprinderi o *pagubă materială*. Această constatare de fapt nu este însă suficientă, pentru ca justiția să tragă

23) Considerent în sentința tribunalului.

concluzia că există în speță un prejudiciu în sensul art. 334 c. pen.

Prejudiciul ca entitate de drept, susceptibilă de a avea o eficiență juridică, implică mai mult decât simpla pagubă reală. Prejudiciul este o pagubă aptă de consecințe judiciare, deci ocazionată de raporturi juridice protegute, și fără protecție juridică nu există acțiune în justiție, nu poate fi vătămare în sensul juridic (v. *supra*, nr. 17 și 22).

Or paguba încercată de Roger de Staercke și ceilalți, constituie o simplă pagubă reală, neaptă de consecințe juridice, pentru că a fost ocazionată de raporturi juridice neprotegute.

Roger de Staercke, oferind lui C. Vasilescu o prestație destul de convingătoare, ca să nu zicem irezistibilă (25 milioane) în schimbul *contra-prestațiunii ilicite* a acestuia, este presupus că a renunțat la ocrotirea legii și, odată cu aceasta, că a acceptat riscul pierderii celor 25 milioane, împotriva căruia nu se poate plânge, căci n'are acțiune în justiție.

Prin urmare, în speță, nu se găsește întrunit nici elementul prejudiciu, și o infracțiune căreia îi lipsește două elemente esențiale nu poate fi legalmente constituită.

33. — Imi pare rău că în cazul Roger de Staercke-Vasilescu n'am putut fi de acord cu d-l Vintilă Dongoroz, în ceea ce privește caracterizarea convențiunii intervenită între părți.

Dosebirea de vederi dintre noi asupra acestui punct e de altfel firească, deoarece ambii privim lucrurile prin prizma intereselor noastre profesionale. O inferioritate comună și inevitabilă, pe care justiția o va arbitra.

Eu am însă o superioritate asupra eminentului meu confrate și iată de ce: abstracție făcând de chipul diametral opus în care noi interpretăm *faptele pricinii*, s'ar părea că d-l Dongoroz, chiar din punct de vedere pur teoretic, nu mai susține astăzi, cu aceeași fermitate, doctrina preconizată în nota sa din *Curierul Judiciar*, nr. 18 din 1923²⁴⁾ și în motivele de casare formulate în recursul comisarului Alexandru Georgescu²⁵⁾, pe când eu am rămas credincios părerii anterior exprimată.

În adevăr, iată ce găsim în rezumatul scris al concluziilor pe cari le-a pus d-sa în replică, înaintea Tribunalului Ilfov s. IV-a, pentru Roger de Staercke:

„Lăsând la o parte *chestiunea teoretică*, dacă în convențiile ilicite există sau nu *excrocherie*, fiindcă această chestiune este încă *extrem de controversată în doctrină*; semnalăm însă că Inalta noastră Curte de Casație, după ce prin dec. nr. 824 din 23 Martie 1923 a admis teza că nu există *excrocherie*, ulterior, prin dec. nr. 1436 din 1 Febr. 1927, în complet de divergență, sub președinția regretatului prim-președinte G. Buzdugan, a revenit, decidând contrariul, că există *excrocherie* și în convențiile ilicite”.

Ce semnificație are acest limbaj?

Pentru ce a relevat d-l Dongoroz Tribunalului Ilfov s. IV-a, în cazul Roger de Staercke-Vasilescu, că este încă *extrem de controversată* în doctrină, chestiunea teoretică dacă în convențiile ilicite poate sau nu să existe *excrocherie*?

Oare această chestiune nu era tot atât de controversată la 1923, ca și la 1927 când a semnalat Inaltei Curți de Casație s. II-a, prin motivele sale de casare, că:

„Doctrina, ca și jurisprudența, astăzi, în mod dominant, e de părere că nu există *excrocherie* în caz de *convențiuni ilicite*, fiindcă nu există, în drept, *prejudiciu*...”.

„...In atari convențiuni ilicite, nu numai că nu există prejudiciu, dar nu e posibilă nici amăgirea, în sensul și conceptul pe care-l dă dreptul penal”²⁶⁾.

Să fi devenit oare mai acută controversa posterior acestor date? Să fi găsit partizanii sistemului pe care l-a combătut d-sa, atât la 1923, în cazul Medi Abas ca și la 1927, în procesul Miltiade Ghiculescu, noi și puternice argumente cari i-au sdruncinat părerea? N'avem nicio cunoștință, dar remarcăm contradicția.

În 1927, când s'a judecat procesul Miltiade Ghiculescu, *părerea dominantă*, atât în doctrină, cât și în jurisprudență, era că nu există *excrocherie* în caz de *convențiuni ilicite*; iar la 1935, când s'a judecat de Trib. Ilfov s. IV-a procesul Roger de Staercke-Vasilescu, d-l Vintilă Dongoroz a afirmat, că aceiași chestiune teoretică este încă *extrem de controversată* în doctrină.

Ceva mai mult, d-sa, a relevat tribunalului soluția Inaltei Curții de Casație s. II-a din procesul Miltiade Ghiculescu, ca și cum, decizia supremei instanțe prin care au fost înlăturate judicioasele principii pentru triumful căroro lupta, putea fi invocată ca index jurisprudențial? Și a avut chiar grija să adauge că menționata deciziune a fost dată sub președinția regretatului prim-președinte Gh. Buzdugan. De ce? Oare acea prezență, a cărui dispariție cu toții o deplângem, fără conținere, era de natură să imprimă deciziunii dela 1927 o valoare științifică pe care n'a avut-o și n'o poate avea? Probabil.

Noi însă pentru considerațiile critice expuse *supra* nr. 24 preferim doctrina preconizată de d-l Dongoroz în nota sa critică dela 1923, la bară, în 1927, ca și în *Tratatul de drept penal al regretatului Tanoviceanu*.

34. — În susținerea „*dreptului său legitim*” de a cere și obține dela C. Vasilescu și ceilalți restituirea celor 25 milioane, sub formă de *despăgubiri civile*, Roger de Staercke, pentru a înlătură excepția de ilicite a mandatului intervenit între el și C. Vasilescu, a schițat și următorul sistem de apărare, reținut de tribunal:

„Transferul era nu numai posibil dar și obligatoriu pentru Statul român,; în consecință având dreptul legal la efectuarea transferului, implicit și convențiile încheiate pentru realizarea în fapt a transferului *eră licită*, așa că dacă cineva poate face ceva legal, el singur, poate încă tot atât de bine, și prin mandat”²⁷⁾.

Să suprimăm mai întâi erorile strecurate în premisele ce alcătuiesc silogismul de mai sus.

Transferul nu eră posibil și nici obligatoriu pentru statul român decât în conformitate cu legiuitul normativ stabilit de Banca Națională, comerțul de devize fiind supus unui regim restrictiv. Creditorii streini n'aveau dreptul să ceară și să obție efectuarea transferului sumelor datorate lor de debitorii români, ce se găseau blocate în defrite bănci, decât în limita dispo-

24) v. *supra* nr. 13 și urm. și Anexa I dela finele acestui studiu.

25) v. *supra* nr. 19 și urm. și Anexa II dela finele acestui studiu.

26) v. *supra*, nr. 23 și Anexa II dela finele broșurei.

27) Considerent în sentința tribunalului.

nihilului respectiv de devize. În consecință nu putea fi considerat că exercită un drept legitim acel creditor strein, care ar fi voit să realizeze un transfer *hic et nunc*, într'un moment în care nu existau disponibilități de devize; iar convențiile încheiate în acest scop, intrau implicit în sfera ilicitului.

Cu alte cuvinte, o singură idee rămâne exactă în silogismul tribunalului, aceia că belgienii aveau principial dreptul să fie plătiți. Acest drept însă nu putea să fie exercitat oricând și oricum, ci cu respectarea condițiilor statornicite de lege.

Tribunalul avea, așa dar, îndatorirea de a răspunde la următoarea întrebare: *cel ce exercită un drept legitim poate să comită infracțiuni pentru realizarea dreptului său?*

35. — Problema nu este nouă. S'a discutat, de pildă, în materie de fals, dacă săvârșește un fals pedepsibil individual care recurge la alterarea adevărului în scopul de a obține un rezultat la care ar fi putut ajunge prin *întrebuințarea căilor legale*; când prin fraudă și minciuna de care s'a servit urmărea atingerea unui scop legitim.

Astfel, un creditor se duce să găsească pe debitorul debitorului său, și, înfățișându-i o procură falsă, ce-l autoriză să încaseze, reușește să obție ceea ce i se dătoarește, sau acest creditor ticluște o poliță, o semnează cu falsa iscălitură a debitorului său și o pune în circulație.

Garraud²⁸⁾, enunțând aceste cazuri, crede că asemenea manopere nu constituiesc un fals pedepsibil. Numitul autor nu tăgăduiește că individul care a săvârșit aceste fapte s'a servit de o alterare de înscrisuri pentru a ajunge mai repede la un rezultat pe care nu trebuia să-l atingă decât prin întrebuițarea căilor legale, mai lente, și că deci elementul materiei al falsului există, neîndoelnic; dar contestă existența prejudiciului, neputând admite că singura întrebuițare a minciunei pentru a face să-ți plătească aceea ce îți este datorat poate să fie pedepsită cu pedepse criminale. Distinsul penalist francez condece că procedul întrebuițat de inculpat este *absolut incorect și ilicit*, dar socotește că scopul pe care acesta l'a urmărit este legitim, întru cât plata pe care a voit s'o abție îi este datorită. Și invoacă în sprijinul părerii sale regula de drept romane: *nemo damnatum fecit, nisi quid id fecit quod facere jus non habet*.

Garraud recunoscând că problema e delicată și că soluția pe care o preconizează, în cazurile semnalate, nu e împărtășită de toți autorii²⁹⁾ nici consacrată de jurisprudență, are însă grija să adauge că incidența legii penale n'ar putea fi înlăturată, atunci când falsificatorul nu s'a mărginit să obție plata lucrului datorit, când creanța sa nu era exigibilă sau lichidă; într'un cuvânt, dacă, în orice mod acea creanță era îndoelnică sau litigioasă; căci, în aceste ipoteze, inculpații prin întrebuițarea unui înscris fals, lezează cu certitudine, dreptul altuia, și prejudiciul cauzat prin atari procedee devine incontestabil.

36. — *Mutatis mutandis*, ce s'ar putea decide în cazul Roger de Staercke, prin aplicarea teorii profesată de Garraud în materie de fals?

Roger de Staercke avea mandatul de a obține mai

repede „pe căi legale”³⁰⁾, încasarea creanței mandanților săi belgieni, în sumă totală de 84 milioane lei, provenită din vânzarea de mărfuri.

Menționata creanță, constituia netăgăduit, un drept legitim, al acestora. Ea era certă și exigibilă față de debitorii români, dar *nelichidabilă legalmente*, în raport cu interesele obștești pe cari era chemată să le apere instituția financiară însărcinată cu operația lichidării prin transfer, a creanțelor streine.

Impedimentul se datora lipsei sau insuficienței urii disponibil de devize.

Roger de Staercke, dându-și seama că pe căi legale nu putea obține, mai repede, transferul, căci aceste căi îl obligau să aștepte momentul, îndepărtat și incert, al existenței disponibilului de devize, a conceput ideea, spontană sau sugerată, de a înlătură, cu orice preț, legiuitul obstacol. Pentru atingerea acestui scop, avantajos pentru mandanții săi, dar vătămător pentru interesele românești, s'a hotărât să recurgă la diferite manopere consistând în intervenții și presiuni exercitate asupra funcționarilor Băncii Naționale a României. Și cum el nu era în măsură să le exercite singur, și-a atribuit rolul oarecum discret de agent provocator, încredințând dificila sarcină de autor principal lui C. Vasilescu, pe care l'a substituit în drepturile sale de mandatar al creditorilor belgieni. Nimeni nu susține că Roger de Staercke n'ar fi putut face prin mandatar aceea ce ar fi putut face și singur (de ar fi fost în stare); dar nu aceasta este chestiunea ci alta. *Activitatea ce forma obiectul mandatului de care ne ocupăm avea sau nu un caracter ilicit?*

Tribunalul, obsedat de ideea că mandatul, pe care îl conferiseră lui Roger de Staercke creditorii belgieni împunătorii pe acesta să obție mai repede transferul, pe căi legiuite, a conchis că o asemenea însărcinare era perfect ilicită. De sigur că da.

Dar tribunalul n'a observat că conținutul mandatului inițial: obținerea mai repede a transferului pe căi legale, a suferit radicale prefaceri în cel de substituire: obținerea transferului *hic et nunc pe căi nelegale*, prin trafic de influență, prin eludarea dispozițiilor prohibitive din legea pentru comerțul de devize, deci prin săvârșirea unei infracțiuni.

Tribunalul n'a voit să distingă legitimitatea dreptului creditorilor belgieni de ilegalitatea exercițiului aceluia drept; și ținut socoteală că dreptul legitim al creditorilor belgieni nu putea fi realizat *hic et nunc pe căi legale*, ci numai pe căi prohibite, ceea ce forma obiectul contractului de mandat salariat intervenit între Roger de Staercke și C. Vasilescu.

Iată dar că, sub orice aspect ar fi privită chestiunea, ilicitatea contractului de mandat salariat apare evidentă și soluția tribunalului eronată.

37. — La lumina incontestabilelor și intereselor principii expuse, poate cu prea multă amploare, în cuprinsul acestui studiu, orice judecată obiectivă nu poate ajunge decât la o singură concluzie: aceia că e de neconceput o justiție care să-și transforme sanctuarele în tarabe, menite să înlănească răfuelele infractorilor între ei. Aceștia nu pot obține *judecătorește*, restituirea unor sume de bani remise cu titlul de remunerare a unor activități nocive. Invinșii, în

28) Garraud, IV, nr. 1396.

29) Blanché, III, nr. 146, pag. 281.

30) Constatare în sentința tribunalului sub titlul: „Atacarea Asociației Grupului Textil din Belgia”.

lupta lor împotriva ordinii juridice și legale, n'au ce căuta în pretorii.

Justiția represivă, pentru a fi morală, trebuie să aibă și un caracter preventiv și acest caracter nu i-l poate conferi de cât soluțiile cuprinse în hotărârile pe care le rostește. E absolută nevoie ca aceste hotărâri să determine în mintea colectivității reprezentarea ideii că înaintea justiției penale (ca și civile) nu pot obține câștig de cauză victimele proprii lor turpitudini, cei înșelați sau lezați prin convenții ilicite, contrare legilor și bunelor moravuri; căci numai cu chipul acesta se întărește inhibiția oamenilor instictivi, cari sunt gata să săvârșească o faptă rea și numai astfel li să dă posibilitatea să învingă impulsia imorală.

Adâncind textele dreptului pozitiv actual, s'ar părea că normativul acesta a fost chiar consacrat.

Se știe că codul penal român în vigoare scutește de pedeapsă pe mituitori.

Am considerat întotdeauna ca ceva imoral scoaterea mituitorului de sub incidența legii penale, sub pretextul, superficial și ușuratec, că transformându-l în denunțator imun și îngăduindu-i-se să-și etaleze imoralitatea înaintea judecătii, se înlesnește descoperirea delictelor de corupțiune a funcționarilor publici. Și e bine că noul cod penal a pus capăt anomaliilor.

Făcând în treacăt această reflexie observăm însă că, în vechia și eronata concepție represivă, agentul corupțiunii active, adică mituitorul, nu se poate constitui patre civilă, pentru a obține, sub formă de dăune, restituirea darurilor sau prezenturilor remise funcționarului corupt, deoarece, conform art. 144 c. pen., banii sau darurile ori valoarea lor se confiscă în folosul ospiciilor de binefacere ale localităților unde s'a comis infracțiunea.

Și tot astfel se procedează în traficul de influență prevăzut și pedepsit de art. 146 c. pen.

Mandantul, care, de obicei, nu este pus sub învinuire, deși are calitatea de agent provocator, nu poate obține pe calea unei acțiuni civile *ex delicto* restituirea darurilor sau foloaselor dobândite de mijlocitor, de oarece legea ordonă confiscarea lucrurilor primite sau a valorii lor.

Or în cazul de care ne ocupăm, infractorul, lezat cu prilejul desfășurării proprii sale activități nocive, nu numai că ar urmări să beneficieze de impunitate, dar s'ar bucura și de avantajul recuperării sumelor de bani utilizate pentru săvârșirea unei infracțiuni la legea devizelor, prin provocare sau cooperare.

O logică elementară, simplă, ne impune să inducem, din citatele exemple pe cari ni le oferă dreptul penal pozitiv, o consacrare a regulii morale: „*nemo auditur*” și, pe cale de analogie, s'o aplicăm în cazul Roger de Staercke-Vasilescu, primul nefiind altceva decât un agent provocator la săvârșirea unei infracțiuni, iar secundul un agent executor al planului delictuos.

Că mandatul i-a fost smuls prin amăgiri nu interesează, deoarece infracțiunea a cărui victimă a căzut nu intrunește elementele constitutive cerute de lege.

Pentru a încheia, ași putea spune, sub o altă formă, aceia ce am mai susținut cândva, că justiția, acoperind cu roba și hermina ei anumite hidușenii sociale, riscă un pângăritor contact, care o pune în contradicție flagrantă cu înseși principiile ce-i stau la bază; că acțiunile în repetiție, ca și cele *de in rem verso*, dintre făcătorii de rele, nu pot sezișă, în mod valabil instanțele judecătorești, decât în clipa în care justiția ar renunța la rolul ei moralizator,

Și mai e ceva de adăogat. Noi românii ne-am specializat dela o vreme în *auto-compromitere* peste fruntarii. Lansăm afaceri senzaționale cu o nemai pomenită ușurință; le trâmbițăm, le umflăm, le instruim, într'o atmosferă îmbâcsită de patimi și sfârșim prin a constata că am fost excesivi, că am greșit. Ultimul deceniu a înregistrat numeroase și grave erori de instrucție, urmate de achitări în toate instanțele.

Citez între altele „Marile fraude” dela direcția generală a Penitenciarelor (procesele Ionescu-Marița și Maior Cernat, în cari doi directori generali au fost trimiși, fără vină, să ție de urit deținuților și condamnaților aflați sub administrația lor); Fraudele dela Teatrul Național din București³¹⁾, dela Inchisoarea Văcărești, dela Palatul de Justiție din Iași, etc., etc. Câtă vâlvă!; ce susținute și ce acerbe campanii de presă! După ce țara a fost turburată, în lung și 'n lat, cu aceste grozăvii, streinătatea a luat și ea cunoștință, despre imaginarele dar tristește isprăvi petrecute în România.

Excrocheria cu devizele sau transferul, face parte din această categorie.

„Afacerea”, instruită sub influența unor deformante, răsunătoare și alarmante reportagii, în cari expresiile tari și invectivele se îmbinau cu zeflemelele și cu tânguirile asupra soartei celor ce căzuseră victime proprii lor turpitudini; judecată de opinia publică, încordată, mai înainte de a ajunge în fața primei instanțe represive; a luat, dela început, proporțiile unui adevărat cataclism național, de sub apăsarea căruia cu greu s'ar fi putut sustrage cineva, pentru a o examina în mod obiectiv și cu seninătate.

Acum însă atmosfera s'a mai limpezit; iar judecățile dela etaj, sunt întotdeauna ponderate. Justiția noastră trebuie să fie atentă și să-și pună următoarea întrebare: ce s'ar fi întâmplat, dacă Vasilescu, în calitate de mandatar al unor creditori români, ar fi încheiat cu belgianul Roger de Staercke, la Bruxelles, un contract cu mandat salariat, prin care cel din urmă și-ar fi luat obligația ca în schimbul sumei de 25.000.000 lei, spre satisfacerea creditorilor români și spre paguba intereselor obștești belgiene, să înfrângă, prin trafic de influență sau altfel, dispoziții cu caracter penal dintr'o lege belgiană? Ce atitudine ar fi avut presa belgiană? Ce ar fi hotărât instanțele represive locale și, în ultim resort, Casația belgiană, care, prin decizia din 4 Iunie 1903, a consacrat regula „*nemo auditur...*”³²⁾.

I. GR. PERIETEANU

REFLECȚII ASUPRA PROIECTULUI DE LEGE AL GRADAȚIILOR CORPULUI JUDECĂTORESC

Principiile administrative stabilesc funcțiunilor publice două feluri de înaintări: în grad și de clasă. Cele din urmă iau și denumirea de gradații.

Legea organizării judecătorești nu cunoaște decât înaintările în grad, acordate pe considerațiuni de merit și stagiu, și pe lăza egalității primordiale de studii și examen, în privința tuturor magistraților.

Toți membrii corpului judecătoreesc îndeplinesc aceeași mi-

31) v. *Biblioteca Marelui Proces*, vol. VII.

32) v. *supra*, nr. 10 nota 14.

siune, cu aceeași necesară capacitate: **jurisdictio, imperium**. Instanțele superioare sunt creațiuni procedurale în interesul unei bune justiții și constituiesc o garanție în devoluția și controlul judiciar, prin numărul mai mare al celor ce judecă, nu prin deosebită destoinicie.

Un exemplu revelator îl oferă ordonanțele prezidențiale, în cari președinții tribunalelor și Curților sunt puși sub controlul completului acelorași instanțe, format din judecători sau membri inferiori în grad. Pentru același motiv principal s'au socotit inutile examenele de fiecare înaintare: fiindcă reușita la examenul de intrare în magistratură, asupra întregii materii a dreptului, s'a zis că face dovada capacității integrale a magistratului.

Înaintarea în grad fără schimbarea instanței a fost denumită „pe loc”, denumire de simplă constatare a unei stări de fapt, deoarece legea îi acordă aceleași avantajii și drepturi. Insuși proiectul gradațiilor confirmă perfecta identitate juridică a înaintărilor din corpul judecătoresc, decretând prin art. 5 drept „efective” aceleași înaintări pe cari legea de organizare judecătorească le denumise „pe loc”.

Din 1931, pe baza legilor excepționale asupra funcțiilor publice, înaintările s'au făcut fără sporurile de salariu aferente noului grad, situație ce a încetat pentru înaintările efective, prin legea cumulului din 18 August 1934.

Regimul de excepție prelungit cu anii și precaritatea situației ajutorilor, supleanților și substituțiilor au determinat revendicări din partea celor nedreptățiți. Ministerul a convocat o comisiune și s'a elaborat proiectul gradațiilor cu următoarele dispoziții:

1. Ajutorii, supleanții și substituții vor avea drept la o gradație de 1.200 lei;

2. Magistratii Curților de apel, fără primpreședinți, două gradații a câte 2.500 lei;

3. Primpreședinții Curților de apel și membrii Inaltei Curți, o gradație a 4.000 lei;

4. Procurorul general și președinții Curții de Casație, una a 5.000 lei; primpreședințele 6.000 lei.

Gradațiile de mai sus reprezintă o avantajare reală a magistratilor din aceste patru categorii. Ceilalți magistrați sunt supuși unor regimuri diferite:

5. Înaintații pe loc dela judecătorii și tribunale nu primesc nicio gradație.

6. Înaintații pe loc sub regimul de excepție, primesc în locul sporului, gradații inferioare, iar pentru gradul lor nicio gradație.

7. Judecătorii de ocol și tribunalele pierd dreptul la înaintări pe loc și primesc trei gradații (două a 1.400 și a treia 2.000 lei) inferioare situațiunei înaintărilor. Pierd în fine dreptul la înaintare pe loc și președinții de tribunal cari primesc în schimb două gradații a câte 2.000 lei, tot inferioare regimului stabilit de art. 148 din legea de organizare judecătorească.

Proiectul imparte așa dar magistratura în mai multe categorii, după o nouă concepție ce răstoarnă așezările statornice până azi și tinde să le înlocuiască prin inegalități de tratament și drepturi. În consecință:

a) 15 la sută din magistrați pot fi înaintați în grade, iar 85 la sută rămân în imposibilitate de fapt de a beneficia de acest drept. Ba încă, unora din aceștia li se ridică pur și simplu dreptul la înaintare (a treia frază din art. 12).

b) Cei dintâi vor fi retribuiți cu circa 4—6 ori salariul inițial. Ceilalți nu pot depăși dublul acestui salariu toată cariera lui.

c) O parte din magistrați vor primi o leafă mai mare ca

cea de azi, pe când unora din ceilalți li se reduce și puținul legal de care ar fi putut beneficia.

Nu știm ce cusururi și învinuiri s'au putut atribui sistemului legal în vigoare, afară de critica denumirii de grade, care însă nu interesează decât latura superficială a chestiunii, lăsând neatinsă temeinicia principiuului. Înaintarea nu satisface o simplă vanitate omenească, ea e necesară disciplinei sociale și așezărilor statului democratic, prin terarhizarea valorilor. E o instituțiune, cu consecințe directe în mersul serviciului public. Și apoi, cum să interzicem magistratului merituos, din masa celor 85 la sută, puțința de-a înainta, de a-și întreține omeneste familia și de a-și înălța mora'lul?

Principiul înaintării în grad trebuie extins tuturor, la merit și după stagiul obligator azi; iar gradațiile automate numai pentru ameliorarea inechităților.

Proiectul de față nu se bazează pe temeiuri reale pentru diferențierea membrilor ordinului judecătoresc. Apoi are dispoziții vădit anticonstituționale, ridicând drepturi, stabilind inegalități și înfrângând principiul inamovibilității. Infrânge chiar concepții juridice, când acordă înaintaților fără spor, gradația unui grad inferior, pe care nu-l mai au din momentul înaintării.

Se impune dar revizuirea și reîntocmirea lui pe alte baze. În noua comisiune de studii, pentru reprezentarea tuturor intereselor, vor trebui să colaboreze și magistrații primelor instanțe. Din cei fără grade, firește, pe al căror viitor se va sprijini curând țara întreagă.

GHEORGHE BUDIȘ

Magistrat înaintat pe loc la gradul de Consilier de C. Apel

R E C E N Z I E

TRATAT DE PROCEDURA CIVILA, de **Victor Cădere**, profesor la Facultatea de drept din Cluj, Ediția II-a (Tipografiile Române-Unite, Buc.).

Eminentul profesor dela Facultatea de drept din Cluj ne dă azi o nouă ediție — a doua — a Tratatului său de Procedură civilă. Deși departe de catedră în timpul cât a ocupat o înaltă funcțiune în streinăătate, D-l Cădere n'a pierdut un moment contactul cu știința dreptului și ediția II-a a tratatului său ne dovedește că autorul s'a ținut la curent cu întreaga activitate legislativă, jurisprudențială și dictiunală desfășurată în răstimpul de la publicarea primei ediții (1928) până la actuala ediție.

Dacă în 1928, tratatul a fost primit cu multă simpatie în lumea juriștilor, ca unul ce împlinea o lacună în știința și practica juridică, azi interesul pe care-l prezintă va fi și mai mare, deoarece îl găsim complectat nu numai cu numeroase observații referitoare la noile legi în materie de procedură civilă interevenită în ultimii ani, dar și cu o bogală jurisprudență la zi și chiar cu comentarii la proiectul codului de procedură civilă întocmit de Consiliul legislativ și pe cale de a deveni lege.

De aceea cu satisfacția de-a fi văzut confirmată în lumea juridică și judiciară cele ce spuneam la apariția primei ediții (v. **Curierul Judiciar** 1929, p. 213), suntem bucuroși de a releva azi progresele și noutățile pe cari le conține ediția de față.

În prim rând trebuie să remarcăm importanța mult mai mare pe care autorul a dat-o jurisprudenței în noua ediție. Toate chestiunile tratate sunt însoțite de un bogat material

jurisprudențial, conținând u'timele hotăriri ale instanțelor de fond și ale Inaltei Curți.

În al doilea rând tratatul ne pune de pe acum în fața noilor principii ce vor domina procedura noastră civilă în momentul când proiectul de care vorbiam mai sus va deveni lege. Putem spune că tratatul ne dă primul studiu complet asupra viitorului Cod, care, cum o constată autorul, va avea marele merit de a unifica nu numai legislațiile diferitelor provincii cari formează România Mare, dar și diferitele materii cari formează obiectul procedurii civile și risipite până acum în coduri diferite și legi speciale.

În tratatul său, d-l Cădere se ocupă de toate aceste materii: astfel găsim comentată legea de organizare judiciară cu ultimele modificări; legea Curții de Casație din 1925, modificată în 1932; legea avocaților din 1931 și a corpului de avocați publici din 1933; legea jurisdicției muncii, etc.

De asemenea, ca și în prima ediție, dar cu mult mai pe larg, autorul ne dă o teorie completă a probelor, cu numeroase jurisprudențe, sinteză a unei materii care figurează în Codul civil, codul comercial, codul de procedură, etc.

Trecând la organizarea desbaterilor, d-l Cădere studiază delicata problemă a rolului judecătorului în proces. Analizând cele două sisteme — rol pasiv al judecătorului și intervenție activă în desbateri — d-l Cădere afirmă cu drept cuvânt că fără a face din judecător „un arbitru quasi indiferent al unui „duel judiciar” (p. 272), n-ar fi de preconizat la noi un intervenționism prea pronunțat, având în vedere tradiția și formația magistraturei noastre.

Legea accelerării judecăților din 1929 formează obiectul unor vaste comentarii, pusă la punct cu interpretarea ei jurisprudențială și doctrinală.

Partea însă care se prezintă într'un vădit progres față de ediția I-a este cea referitoare la execuția silită. Capitolul X al tratatului care-i este consacrat constituie o sinteză completă a acestei materii atât de săracă în lucrări științifice. Pe când în prima ediție, autorul nu se ocupă decât în vreo 50 pagini de execuția silită, în ediția doua îi consacră peste 100 pagini: contestațiile la executare și execuția silită imobiliară, pusă la punct cu legea din 11 Iulie 1930 și cu numeroase jurisprudențe, sunt tratate în mod metodic și practic.

Tratatul d-lui Cădere constituie astfel un îndreptar desăvârșit pentru toți cei — studenți, magistrați și avocați — ce se interesează de procedura civilă. Concis și sintetic, cum trebuie să fie un tratat cu scop didactic, tratatul va fi de mare utilitate și celor ce au a aplica dreptul, analiza principiilor și textelor precum și vastul material jurisprudențial și doctrinal ce ni-l procură autorul satisfăcând toate cerințele practicienilor.

ALEXANDRU VALLIMARESCU
Conferențiar universitar. Avocat

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S I-a

Audiența dela 18 Octombrie 1935.

Președinția d lui AL IUCA, președ nte

Rozalia I. Pavelescu și a. cu Locot. C. Livescu și a.
Decizia nr. 1418 Dosar nr. 636/935

Legea conversiunii. Creanțe dotale ale ofițerilor. Exceptate până la concurența dotei reglementare. Ce se înțelege prin dotă reglementară și care lege se are în vedere; aceea dela data căsătoriei ofițerului sau aceea care era în vigoare la aplicarea legii conversiunii? Art. 69 alin. g din legea conversiunii dela 1934.

Legiuitorul din 1934 exceptând prin art. 69 alin. g

dela conversiune creanțele dotale ale soțiilor ofițerilor, până la concurența dotei reglementare, a urmărit să mențină pentru ofițeri și familiile lor, aceea situațiune materială pe care a voit-o să le-o asigure legea pentru căsătoria ofițerilor, care a fixat un anume quantum al dotei necesar pentru căsătoria lor. În acest scop, legiuitorul nu a putut să aibă în vedere și nu a putut să se raporteze la alt quantum al dotei, până la concurența căreia a exceptat creanțele dotale dela aplicarea conversiunii, decât numai la acela care era în vigoare la data votării legii conversiunii, fiindcă numai acest quantum prevăzut ca necesar de legea căsătorii ofițerilor atunci în vigoare putea să asigure situația și nivelul de trai material socotit ca indispensabil pentru ofițer. Legiuitorul nu putea să aibă în vedere legea în vigoare la efectuarea căsătoriei unora dintre ofițeri, pentru că acele quantumuri de dotă corespundeau unor condițiuni economice, cari din pricina deprecierei monedei, nu mai existau la votarea legii conversiunii, și s'ar fi creat tratamente diferite și inegale între ofițeri.

S'a luat în cercetare recursul făcut de către Roza zisă Rozalia I. Pavelescu și Ion Pavelescu prin av. M. Fudulu, în contra deciziunii civile nr. 12 din 1935 a Curții de Apel Galați s. II-a dată în proces cu Locotenent C. Livescu și Ruxandra Locotenent Livescu, prin av. R. Bălănescu.

Curtea.

Asupra recursului făcut de Roza, zisă Rozalia I. Pavelescu și Ion Pavelescu, în contra deciziei nr. 12 din 1935 civile a Curții de Apel Galați s. II-a :

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că intimații în recurs, Ruxandra Locot. C. Livescu și Locot. C. Livescu în calitate de soț dotal, au cerut, conform art. 69 litera g din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, să se constate că debitorii lor, recurenții de azi, nu intră în categoria debitorilor, dar beneficiază de dispozițiunile sus menționatei legi. Tribunalul Putna s. I-a, prin sent. civilă nr. 354 din 25 Octombrie 1934, a respins ca nefondată cererea, iar soții Locot. C. Livescu făcând apel, Curtea de Apel Galați s. II-a, prin deciziunea atacată cu recurs, i-a admis cererea și a constatat, că debitorii soții I. Pavelescu, nu pot beneficia de dispozițiunile legii sus citate. Pentru a da această soluțiune Curtea de Apel constată că prin actul dotal autentificat de Trib. Putna s. I-a la nr. 33 din 1929, la trecerea în căsătorie a intimatei Ruxandra cu Locot. C. Livescu, i s'a constituit ca dotă, pe lângă 5 hectare pământ și numerar în sumă de lei 350.000, din care aceștia conform actului dotal, au dat cu ipotecă soților Pavelescu suma de 200.000 lei în anul 1930. Prin art. 69 lit. g din legea lichidării datoriilor din 1934, prevăzându-se că sunt exceptate dela beneficiile legii creanțele ce derivă din banii dotali și cari reprezintă dota reglementară a soțiilor ofițerilor, Curtea de Apel arată că nu interesează anume și câtă avere a avut soția ofițerului la data când li s'a constituit dota, și că textul art. 69 lit. g trebuie interpretat în sensul că militarii pot executa pe debitorii lor până la concurența dotei reglementare, în cazul când dota ar întrece minimum stabilit de legea asupra căsătoriilor militarilor. Fiind discuține între părți, dacă dota reglementară, până la concurența căreia se aplică ex-

cepțiunea, este aceea fixată de legea din momentul când a avut loc căsătoria și constituirea dotei, sau aceea în vigoare la data apariției legii lichidării datoritorilor. — Curtea de Apel, — spre deosebire de prima instanță, a decis, că legiuitorul din 1934 a exceptat creanțele dotale ale ofițerilor socotite după quantumul pe care îl cere legea căsătoriei ofițerilor, care era în vigoare la data votării legii lichidării datoritorilor și întru cât în speță este constant, că creanța dotală în litigiu nu depășea dota reglementară astfel socotită, a admis apelul și cererea soților Ruxandra și Locot. C. Livescu;

Având în vedere că soluțiunea Curții de Apel este criticată prin motivele de casare astfel formulate :

Violarea și greșita interpretare a art. 69 lit. g din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934; exces de putere și nemotivare.

Prin dotă reglementară nu se poate înțelege decât averea minimă pe care la un moment dat, din motive economice și sociale legiuitorul o crede necesară unui ofițer; așa că pentru a cunoaște dota reglementară a unui ofițer căsătorit, trebuie să vedem care era minimum cerut de legea în vigoare la căsătoria aceluși ofițer.

În speță Locot. C. Livescu s'a căsătorit sub legea din 12 Martie 1900, care prin art. 4 prevede ca dotă reglementară un venit anual de 2500 lei.

Din actul dotal, autentificat de Trib. Putna s. I-a la nr. 33 din 9 Ianuarie 1929, se constată că i s'a constituit dotă soției sale Ruxandra Locot. C. Livescu, în primul loc, 5 hectare de pământ arabil, producând un venit anual de 2800 lei, deci mai mare decât venitul reglementar, așa că cei 200.000 lei constituiți în plus ca dotă și plasați nouă cu ipotecă, nu mai pot fi considerați ca dotă reglementară și exceptați de la legea asanării datoriilor.

Tribunalul a respins cererea pentru motivele sus arătate, iar Curtea de Apel s. II-a Galați, reformând sentința, admitând apelul soților Livescu și hotărînd că prin dotă reglementară exceptată de art. 69, lit. g din legea asanării datoriilor trebuie socotită nu averea prevăzută de legea căsătoriilor ofițerilor în vigoare la data efectuării căsătoriei, ci averea cerută de legea în vigoare la data votării legii asanării datoriilor din 7 Aprilie 1934, a violat și interpretat greșit art. 69 lit. g din această lege, a comis un exces de putere vădit și a pronunțat o decizie nemotivată.

Având în vedere că prin motivele de casare se pretinde, că instanța de apel a violat și a interpretat greșit art. 69 lit. g din legea lichidării datoriilor dela 7 Aprilie 1934 și a comis exces de putere și nemotivare, deoarece la data contractării căsătoriei soților Ruxandra și Locot. C. Livescu, legea în vigoare atunci cerea ca dotă reglementară un venit de 2500 lei, pe care intimații și-l aveau asigurat numai dela 5 ha. pământ arabil, așa că creanța în litigiu depășind dota reglementară, nu i se putea aplica dispozițiunile excepționale ale art. 69 lit. g din legea lichidării datoriilor dela 7 Aprilie 1934;

Considerând că legiuitorul din 1934, reglementând raporturile dintre debitori și creditori, a edictat o serie de dispozițiuni pentru protejarea debitorilor, dispozițiuni cari fac obiectul capitolelor 1 și 2 ale legii din 7 Aprilie 1934;

Considerând că, deși în principiu, beneficiile acordate debitorilor prin această lege au un caracter aproape general, totuși prin art. 69 al legii s'a prevăzut unele categorii de creanțe și creditori pe care legiuitorul a înțeles să nu le supună regimului creat prin

cap. 1 și 2, privând pe debitorii acestor creanțe de beneficiile acordate prin cap. 1 și 2 ale legii și lăsându-i, deci, sub aplicațiunea regulilor dreptului comun;

Că aceste dispozițiuni excepționale se justifică prin considerațiunea că ele privesc categorii restrânse de creditori a căror situație particulară a impus legiuitorului, pentru diferite rațiuni, o sollicitudine mai mare decât aceea ce i-o impunea în genere situația debitorilor;

Că astfel între aceste categorii de creditori și creanțe, prin alin. g al art. 69 se prevede creanțele dotale ale soțiilor ofițerilor, până la concurența dotei reglementare, creanțe cari au fost exceptate dela aplicația dispozițiunilor prescise prin cap. 1 și 2;

Considerând că prin această dispozițiune legiuitorul din 1934, a urmărit să mențină pentru ofițeri și familiile lor, acea situațiune materială pe care a voit să le-o asigure legea pentru căsătoriile ofițerilor, atunci când a pus condiția unui anume quantum al dotei necesar pentru căsătoria lor, situație materială care evident ar fi fost atinsă, dacă creanțele dotale ale soțiilor ofițerilor ar fi suferit aplicațiunea dispozițiunilor cap. 1 și 2 ale legii din 7 Aprilie 1934;

Considerând că în urmărirea acestui scop, legiuitorul din 1934 nu a putut să aibă în vedere și nu a putut să se raporteze la alt quantum al dotei — până la concurența căreia a exceptat creanțele dotale dela aplicarea regimului creat prin cap. 1 și 2 — decât numai la acela care era în vigoare la data votării legii lichidării datoritorilor, pentru că numai acest quantum, prevăzut ca necesar de legea căsătoriilor ofițerilor atunci în vigoare, putea să asigure situația și nivelul de trai material socotit ca indispensabil pentru ofițer;

Că nu se poate admite, că legiuitorul ar fi avut în vedere quantumul dotei socotit ca suficient prin legile anterioare, relative la căsătoria ofițerilor, legi care ar fi fost în vigoare la data efectuării căsătoriei unora dintre ofițeri, pentru că acele quantumuri de dotă corespundeau unor condițiuni economice, cari din pricina deprecierei ulterioare a monedei, nu mai existau la data votării legii lichidării datoritorilor și deci menținerea lor nu ar fi servit scopului urmărit de legiuitorul din 1934 și în același timp ar fi creat tratamente materiale diferite și inegale între ofițeri;

Că astfel fiind și întru cât în speță Curtea de Apel din Galați aplicând dispozițiunile art. 69 lit. g din legea citată, s'a conformat acestui mod de interpretare a lor, urmează că criticile ce i se aduc prin motivele de casare sunt neîntemeiate și deci, recursul trebuie respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

NOTA. — A se consulta în același sens Cas. II. dec. nr. 414 din 4 Februarie 1936.

N. R.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a
Audiența dela 17 Februarie 1936
Președinția d-lui AL. IUCA, președinte
Cleopatra col. I. Stănculescu și a. cu Sonia Manea
Decizia nr. 218 Dosar nr. 505/935

Legea conversiunei. Creanțe dotale ale soțiilor de ofițeri. Ofițerul trecut posterior legii conversiunei în

poziție de rezervă. Profită de exceptarea dela conversiune. Art. 69 alin. g din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Art. 69 alin. g exceptează dela conversiune creanțele dotale ale ofițerilor până la concurența dotei reglementare. Acest aliniat deși se raportă și la persoana creditorului, nu numai la caracterul creanței pe care o cere să derive dintr-o dotă de ofițer, nu face însă nicio distincție cu privire la poziția în care ar trebui să se afle, din punctul de vedere al legiuirilor militare, ofițerii creditori pentru a putea intra în excepțiune. Prin urmare, legea condiționează beneficiul din aliniatul g numai de natura creanței, împrejurarea că posterior ofițerul a fost trecut în poziție de rezervă neputând constitui un motiv pentru a exclude creanța sa dotală dela acest beneficiu.

Complectându-se Curtea conform art. 15 din legea sa organică.

S'a luat în cercetare motivul I de casare din recursul făcut de Cleopatra Col. T. Stănciulescu și Colonel T. Stănciulescu în contra deciziei civile nr. 402 din 1934 a Curții de Apel București s. IV-a. în proces cu Sonia Manea.

Curtea,

Asupra divergenței de față :

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că recurenții Cleopatra și Colonel T. Stănciulescu, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 69 lit. g din legea din 1934 pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, au cerut Tribunalului Ilfov să constate că, debitorii lor, intimata de astăzi Sonia Manea, este exceptată dela beneficiul conversiunii în ce privește creanța ce dânsii o au în contra numitei, deoarece suma ce r-au împrumutat-o reprezintă dotă de ofițer;

Că, atât tribunalul, cât și Curtea de Apel, au respins această acțiune ca nefondată;

Având în vedere că, pentru a hotărî astfel tribunalul constată că intimata pârâită s'a împrumutat din fondul dotal al reclamantei, însă dânsa pretinde că nu este locul la aplicarea excepțiunii din art. 69 lit. g., deoarece reclamantul Colonel Tomă Stănciulescu nu este ofițer activ, ci trecut în rezervă;

Că, motivează tribunalul, legiuitorul din 1934 exceptând din textul sus arătat dela beneficiul conversiunii, creanțele dotale ale soțiilor ofițerilor, până la concurența dotei reglementare, nu a putut înțelege prin ofițeri decât pe cei activi și cel mult și pe cei aflați în disponibilitate, iar nu toate categoriile de ofițeri prevăzute în legea poziției ofițerilor, cum sunt și cei în rezervă sau retragere, căci altfel ar însemna să se dea o sferă de aplicatie prea largă unui text de excepție, ce trebuie interpretat restrictiv, după cum reiese din împrejurarea că legiuitorul a limitat excepția sus arătată numai la concurența dotei reglementare;

Că, dacă nu s'ar fi adaus aceste cuvinte la proiectul legii, ar fi intrat în excepție creanțele dotale ale tuturor ofițerilor, deci și ale celor de rezervă;

Că, adăogarea acestor cuvinte exclude însă din excepție pe toți ofițerii de rezervă, deci și pe cei proveniți din activitate, deoarece, pe de o parte, legea poziției ofițerilor asimilează pe acești ofițeri în totul cu ceilalți ofițeri de rezervă, iar pe de altă parte, introducerea lor în excepție este incompatibilă cu concepția pe

care legiuitorul din 1931 a avut-o când a impus dotă reglementară numai ofițerilor activi și celor aflați în disponibilitate, nu și celor de rezervă;

Având în vedere că la aceste motive pe care le adoptă, Curtea de Apel mai adăogă că, dacă legea s'ar fi referit și la dotele soțiilor altor ofițeri decât acelor aflați în activitate la data punerii ei în aplicare, ar fi spus-o rituos; că, dacă s'ar avea în vedere și ofițerii de rezervă, s'ar ajunge la eludarea legii, știut fiind că mulți profesioniști liberi, exceptați pentru alte cauze dela beneficiul legii au calitatea de ofițerii de rezervă;

Având în vedere că, reclamantii Cleopatra și Colonel Toma Stănciulescu atacând cu recurs deciziunea Curții de Apel, au formulat 4 motive de casare; că, în ședința dela 2 Iulie 1935, neîntrunindu-se numărul legal de voturi asupra motivului I de casare, judecarea lui a fost trimisă complectului de divergență.

Văzând motivul în divergență astfel formulat :

Violare și rea interpretare a art. 69 alin. g din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, nemotivare și omisiune esențială.

Am susținut în fața Curții de Apel că creanța dotală a subsemnatei Cleopatra T. Stănciulescu contra d-nei Sonia Manea este exceptată dela beneficiul cap. II al legii de lichidare din 7 Aprilie 1934, pe baza art. 69 alin. g., întru cât este o creanță dotală de soție de ofițer, inferioară cuantumului dotei reglementare, care, conform legii căsătoriilor ofițerilor din anul 1931, este de circa lei 666.000. Ceva mai mult, am arătat că în speță deși Colonelul Stănciulescu este trecut azi în poziție de rezervă pentru l'imită de vârstă, totuși creanța luând naștere în momentul când dânsul era în activitate, iar scadența fiind anterioară trecerii sale în rezervă, nu se poate obiecta că acest text nu se aplică, deoarece pentru aplicarea legii, trebuie avut în vedere momentul nașterii creanței sau în cel mai rău caz acel al scadenței.

Curtea ne respinge această susținere și constată că d-na Manea poate beneficia de lege, pe motiv că textul legii privește numai pe ofițerii activi nu și pe cei de rezervă, fără a examina câtuși de puțin susținerile noastre relativ la faptul că creanța noastră era contractată pe când eram ofițer activ, că scadența sa cădea în aceeași perioadă și că faptul că am fost trecut în poziție de rezervă fără voința noastră prin efectul legii poziției ofițerilor, nu poate schimba situația în favoarea unui debitor cu'pabil de a nu-și fi achitat datoria la vreme.

Prin acest mod de judecare, Curtea violează în mod vădit textele evocate mai sus și comite o nemotivare și omisiune esențială.

Considerând că prin aliniatul g de sub art. 69, legiuitorul din 1934 exceptează dela conversiune, lăsându-le deci supuse regimului de drept comun, creanțele dotale ale ofițerilor până la concurența dotei reglementare;

Considerând că acest aliniat în aplicațiunea dispozițiilor ce el cuprinde, deși se raportă și la persoana creditorului, nu numai la caracterul creanței pe care o cere să derive dintr-o dotă de ofițer, nu face însă nicio distincție cu privire la poziția în care ar trebui să se afle din punct de vedere al legiuirilor militare ofițerii creditori pentru a putea intra în excepție, astfel că legea condiționează beneficiul din alin. g numai de natura creanței, împrejurarea că posterior ofițerul a fost trecut în poziție de rezervă nepu-

tând fi un motiv pentru a exclude creanța sa dotală dela acel beneficiu;

Că, astfel fiind, urmează că numai cu violarea dispozițiilor art. 69 lit. g, Curtea de fond care constată în speță că creanța în discuțiune este o creanță dotală a unei soții de ofițer, a putut decide că ea nu este exclusă dela conversiune pentru că recurentul Colonel T. Stănculescu nu s'ar afla în cadrele active ale armatei, fiind trecut în rezervă;

Că, dar, motivul în divergență este fondat, iar pe temeiul lui, urmează a se admite recursul fără a se mai examina celelalte motive, întru cât motivul II, prin care se pune în discuție chestiunea cuantumului creanței, nu a făcut obiectul unei examinări din partea instanței de fond decât numai ca un argument în sprijinul soluției sale, fără ca Curtea de Apel să decidă asupra chestiunii cuantumului, iar motivul III și IV privesc chestiuni a căror examinare este inutilă, față cu admiterea primului motiv și trimiterea pricinii spre o nouă judecată;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

NOTA. — A se consulta în același sens Cas. II, dec. nr. 575 din 3 Martie 1936.

N. R.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S II a

Audiența dela 2 Octomvrie 1935

Președenția d-lui A. D. PROCOPIU Consilier

Surica Abramovici cu Wilhelm Adler

Deciziunea civilă nr. 1080 Dosar nr. 4741/1934

Apel. Contestație la sechestrul. Schimbarea calității părții și obiectului sechestrului. Cerere nouă. Inadmisibilitate. Art. 327 pr. civ.

Art. 327 pr. civ. prevede că în apel nu se poate face nicio cerere nouă care nu s'a făcut la prima instanță și nici nu se poate schimba cauza, obiectul sau calitatea părților.

Prin urmare, dacă o parte face contestație la aplicarea unui sechestrul și cere anularea lui pe motiv că este proprietar exclusiv al obiectului sechestrat, ea nu mai poate în apel, să susțină că obiectul aparține proprietății indivize a unei asociațiuni nedizolvate, din care face parte, fiindcă în acest caz calitatea sa este schimbată, iar cererea sa trebuie considerată ca o cerere nouă.

Curtea.

Asupra recursului făcut de Surica Abramovici, fostă Adler în contra deciziei nr. 122 din 1933 a Curții de Apel București s. I-a :

Având în vedere că se constată că Surica Abramovici urmărind pe fostul ei soț Max Adler pentru pensiune alimentară în baza sentinței civile nr. 503 din 1931 a Tribunalului Ilfov s. II-a c. c., sechestrază prin intermediul corpului de portărei al Tribunalului Ilfov, averea mobilă a debitorului său Max Adler, obținând și termen de vânzare;

În contra acestei executări Wilhelm Adler face contestație susținând că averea urmărită este proprietatea sa exclusivă ce i-a rămas de pe urma dizolvării, în anul 1930, a societății în nume colectiv avută cu fratele său Max Adler; contestație pe care Tribunalul Ilfov s. II-a c. c. prin sentința nr. 1002 din 1932, o respinge ca nefondată.

Această sentință fiind atacată cu apel de către Wilhelm Adler, Curtea de Apel București s. I-a, prin decizia nr. 122 din 1933 a admis apelul și în consecință și contestația și a dispus anularea procesului-verbal de sechestrul dresat de portărei. În executarea sentinței nr. 503 din 1931 a Tribunalului Ilfov s. II-a c. c.

În contra acestei deciziuni Surica Abramovici, fostă Adler, a introdus recursul de față.

Văzând motivul de casare astfel formulat :

Violarea art. 327 pr. civ. Instanța de apel nu putea să examineze susținerea contestatorului Wilhelm Adler făcută numai prin concluziunile scrise depuse după judecarea apelului, întru cât acesta nu mai putea în apel să invoace calitatea sa de coasociat și deci să ceară scoaterea de sub urmărire a averii sechestrate ca însesizabilă conform art. 86 c. com., deoarece, potrivit art. 327 pr. civ., nu se poate schimba în apel nici cauza, nici obiectul pricinii și nici calitatea părților, în proces. Atât înaintea primei instanțe prin motivele contestației cât și înaintea instanței de apel prin motivele de apel Wilhelm Adler a cerut scoaterea de sub urmărire a averii sale personale și nu a pomenit niciun cuvânt că această avere aparține societății în comandită sau asociației de fapt Max Adler, iar această societate nu a figurat nici în prima nici în a doua instanță și nimeni nu a cerut în numele ei nimic dela justiție. Wilhelm Adler nu a făcut contestație și apel în calitatea sa de coasociat ci în nume personal.

În consecință, numai prin violarea art. 327 pr. civ. Curtea de Apel motivează că dovezile și concluziile mele sunt în contradicție cu cererea de urmărire și că dacă averea urmărită este proprietatea indiviză a societății Wilhelm și Max Adler astăzi încă nedizolvată atunci această avere nu poate fi urmărită în temeiul art. 86 c. com. de creditorii personali ai unui asociat.

Și tot numai cu violarea art. 327 pr. civ. motivează Curtea, că contestatorul are tot interesul și dreptul de a se opune la urmărirea averii societății, susținând că eu însumi l-am recunoscut coproprietar întru cât nu putea Curtea de Apel să schimbe calitatea lui Wilhelm Adler în proces, adică să arate că a făcut contestațiune în calitate de coasociat și în numele societății Max și Wilhelm Adler câtă vreme intimatul în recurs a susținut tot timpul că averea îi aparține lui singur.

Schimbând calitatea contestatorului apelant în proces, Curtea a violat dispozițiile art. 327 pr. civ. și numai prin violarea acestui text de lege a putut da deciziunea ce atac cu recurs.

Având în vedere că prin acest motiv de casare se susține că întru cât Curtea de Apel a admis apelul și contestația lui Wilhelm Adler și a anulat procesul-verbal de sechestrul, deși acesta prin contestația făcută a cerut, atât în scris cât și oral, scoaterea de sub urmărire a obiectelor sechestrate întru cât îi aparțin în exclusivă proprietate, fără a pomeni vreun cuvânt despre faptul că ele ar fi aparținând asociației Wilhelm și Max Adler, prin această instanța de apel a violat art. 327 pr. civ., căci în apel nu se poate schimba nici cauza, nici obiectul, nici calitatea părților;

Având în vedere că se constată că contestatorul Wilhelm Adler, atât prin contestația și apelul său cât și prin concluziunile puse, prin apărătorul său, în fața Curții de Apel, a susținut că lucrurile sechestrate sunt proprietatea exclusivă deoarece asociațiunea dintre el și fratele său Max Adler a fost dizolvată mai înainte ca Surica Abramovici fostă Adler să fi pornit acțiunea

de divorț și pensie alimentară și apoi că Surica Abramovici nu a făcut cu nimic dovada că lucrurile sechestrate nu sunt proprietatea lui exclusivă;

Că, însă, Curtea de Apel examinând dovezile și împrejurările cauzei, motivează că dacă averea sechestrată este proprietatea indiviză a Societății în nume colectiv Wilhelm și Max Adler, azi încă nedizolvată, așa după cum a susținut și dovedit creditorul urmărirea înaintea instanțelor de judecată, în acest caz această avere, potrivit art. 86 c. com. nu poate fi urmărită de creditorii personali ai vreunui din asociații mai înainte ca societatea să fie dizolvată și ca urmare admite apelul și contestația făcută de Wilhelm Adler și anulează procesul-verbal de sechestru;

Considerând că art. 327 pr. civilă prevede că în apel nu se poate face nicio cerere nouă care nu s'a făcut la întâia instanță și nici nu se poate schimba cauza, obiectul pricinii sau calitatea părților;

Că, prin urmare, rezultă că dacă o parte face contestație la aplicarea unui sechestru și cere anularea lui pe motiv că este proprietar exclusiv al obiectului sechestrat, ea nu mai poate, în apel, să susțină că obiectul sechestrat aparține proprietății indivize a unei asociațiuni nedizolvate, din care face parte, deoarece într'un atare caz calitatea sa este schimbată iar cererea sa are a fi considerată ca o cerere nouă care nu se poate face și admite pentru prima oară în apel;

Considerând că față de cele arătate, în speță, fiind constatată că Curtea de Apel a admis apelul și contestația lui Wilhelm Adler și a anulat procesul-verbal de sechestru pe motiv că averea sechestrată aparține Societății în nume colectiv Wilhelm și Max Adler și că contestatorul ca component al zisei societăți și deci coproprietar asupra averii urmărite are tot interesul a se opune la executare fără însă ca să se fi arătat și pretins aceasta la prima instanță de către contestatorul Wilhelm Adler care — din contră — a susținut că obiectele sechestrate îi aparțin în exclusivă proprietate, societatea fiind dizolvată, prin soluțiunea sa zisa instanță a violat dispozițiunile art. 27 pr. civ. pronunțând o hotărîre casabilă;

Că dar, acest motiv de casare fiind întemeiat fără a mai cerceta celălalt motiv, recursul cătă a se admite, decizia pronunțată în cauză urmează a se casa iar afacerea a se trimite aceleleași instanțe spre o nouă judecare;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

întemeiat, aceasta va schimba hotărîrea apelată și declarându-se competentă, va judeca în fond.

Aceste dispozițiuni urmează a fi aplicate și în cursul unei urmăririi silită, când partea a făcut apel împotriva hotărîrii pronunțate asupra contestațiunei ridicate în cursul unei executări, fiindcă principiul înscris în art. 335 pr. civ. este de o generală aplicațiune, iar procedura executorie nu prevede nicio derogare.

Prin urmare când Curtea de apel, desi admite apelul contra sentinței tribunalului, în loc să statueze în fond, trimite să se judece din nou de tribunal, interpretează greșit art. 335 pr. civ.

Curtea,

Asupra cererii Tribunalului Constanța s. I-a, de a se da un regulament de competență, în cauza privitoare pe Pincu Pincovici cu M. I. Steinberg:

Având în vedere că din lucrările dosarului, în fapt se constată următoarele: pe baza actului de împrumut garantat cu ipotecă, autentificat de Tribunalul Ilfov s. Not. la nr. 10551 din 1926 creditorul M. I. Steinberg a cerut acestui tribunal executarea și întru cât imobilul urmărit se află situat în Bazargic, Tribunalul Ilfov a cerut Tribunalului Caliacra — prin comisie rogatorie — să efectueze vânzarea;

Că, împotriva acestei executări, debitorul Pincu Pincovici a introdus la Tribunalul Caliacra contestație, care, prin strămutare pentru cauză de suspiciune legitimă, a venit în judecata Tribunalului Constanța;

Că acest tribunal, prin sentința nr. 586 din 1934, a declinat competența să judece contestațiunea și a dispus trimiterea dosarului la Tribunalul Ilfov competent, pe motiv că zisa contestațiune se referă la înțelesul, întinderea și aplicarea titlului executoriu, care a fost încuviințat de acel tribunal;

Că, în contra acestei sentințe, declarându-se apel, de către creditorul M. I. Steinberg, Curtea de Apel Constanța, prin deciziunea nr. 150 din 1934, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 525 pr. civ., admite apelul și stabilind că Tribunalul Constanța era competent să judece acea contestațiune a dispus trimiterea dosarului la acest tribunal;

Că, în urma acestei trimiteri, afacerea venind din nou înaintea Tribunalului Constanța s. I-a, acesta prin sentința nr. 291 din 1935, refuză judecarea pe motiv că s'a desezisat de judecarea contestațiunei prin sentința nr. 586 din 1934 și, ca urmare, a trimis dosarul la Inalta Curte pentru a da un regulament de competență;

Considerând că, în condițiunile expuse, cursul judecăței fiind întrerupt — Inalta Curte găsește că este locul a pronunța un regulament de competență;

Având în vedere că, după cum mai sus s'a arătat, Curtea de Apel Constanța statuând asupra apelului declarat de M. I. Steinberg în contra sentinței de declinare a competenței, pronunțată de Tribunalul Constanța s. I-a, a admis apelul constatând că greșit prima instanță și-a declinat competența, însă, în loc de a reține afacerea și a statua asupra fondului contestațiunei, a trimis-o să fie judecată de Tribunalul Constanța care prin sentința apelată se declarase incompetent să o judece;

Considerând că art. 335 pr. civ. prevede că atunci când se face apel în contra hotărîrii prin care prima instanță s'a declarat incompetentă și instanța de apel

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența dela 12 Noemvrie 1935

Președinția d-lui CONST. G. RĂTESCU, prezident
Regulament de competență în cauza P. Pincovici și M. Steinberg
Decizia civilă nr. 1260 Dosar nr. 4494/935

Regulare de competență. Contestațiune la o executare silită. Prima instanță se declară incompetentă. Apel. Instanța de apel care constată că greșit prima instanță s'a declarat incompetentă, trebuie să statueze în fond, iar nu să trimeată să se judece din nou de prima instanță. Art. 335 pr. civ. are o aplicațiune generală.

Potrivit art. 335 pr. civ. atunci când se face apel în contra hotărîrii prin care prima instanță s'a declarat incompetentă și instanța de apel găsește că apelul este

a găsit apelul întemeiat aceasta va schimba hotărîrea apelată și declarându-se competentă, va judeca în fond;

Considerând că aceste dispozițiuni au a fi aplicate și când în cursul unei urmăriri silite, partea a făcut apel împotriva hotărîrei prin care tribunalul s'a declarat incompetent să judece o contestațiune ridicată în cursul executării, deoarece principiul înscris în art. 335 este de generală aplicațiune și procedura executării silite nu prevede nicio derogare dela acest principiu;

Că, într'adevăr, singurul text care în această materie se ocupă de căile de atac împotriva hotărîrilor pronunțate asupra contestațiunilor ridicate în cursul unei executări silite, art. 533 în ultimul său alineat prevede că „dacă instanța de apel schimbă sentința tribunalului și recursul nu s'a făcut în termenul prescris de art. 402 pr. civ., ea va trimite afacerea la același tribunal, care va face noi publicațiuni de vânzare... și va continua cu urmărirea; or, din aceste dispozițiuni rezultă în mod clar că, departe de a conține vreo derogare dela regula înscrisă în art. 335 pr. civ., art. 533 prevede și el obligativitatea pentru instanța de apel sesizată cu judecarea apelului contra hotărîrei date asupra contestației de a statua asupra fondului acelei contestațiuni, cu singura deosebire impusă de procedura specială a vânzării — că, după soluționarea contestațiunii, instanța de apel va trebui să trimită afacerea la tribunalul respectiv, pentru continuarea urmăririi, adică pentru efectuarea operațiunii și formalităților cari după lege, fiind dată în competența exclusivă a tribunalului în primă și ultimă instanță, nu poate fi efectuată nici continuată de o Curte de apel;

Considerând că astfel fiind, în speță urmează a vedea că admitând apelul făcut de M. I. Steinberg împotriva sentinței Tribunalului Constanța nr. 586 din 1934 și constatând că greșit acesta și-a declinat competența de a statua asupra respectivei contestațiuni, era datoare Curtea de Apel Constanța, în conformitate cu dispozițiunile art. 335 pr. civ., să rețină contestațiunea și să statueze asupra fondului ei, iar nu să trimită a fi judecată de Tribunalul Constanța;

Că dar, regulând competența, afacerea urmează a fi trimisă Curții de Apel Constanța, pentru a proceda la judecarea contestației făcute de Pincu Pincovici.

Pentru aceste motive, Curtea regulând competența trimite afacerea, etc.

această chestiune în instanța de judecare în fond a litigiului.

Curtea.

Asupra recursului de față:

Având în vedere decizia Curții de Apel București s. III-a cu nr. 202 din 19 Decembrie 1929 prin care s'a respins ca nefondat apelul făcut de Alfred Blumenfeld în contra sentinței comerciale cu nr. 698 din 1929 a Tribunalului Ilfov secția II-a com., menținându-se astfel dispozitivul primei instanțe prin care se respinse acțiunea intentată de apelant contra d-nei Maria Jipescu personal și ca tutoare;

Că pentru a decide astfel Curtea a considerat că împrumuturile făcute de Gh. Schwartz agent de schimb, secund pentru și în numele mijlocitorului oficial de schimb I. Jipescu dela Alfred Blumenfeld nu sunt operațiuni de natură comercială potrivit legii burselor care consideră ca afare numai acele operațiuni prevăzute de legea burselor și făcute pentru terți;

Că instanța de apel a refuzat să acorde autoritate de lucru judecat deciziunii cu nr. 300 din 1928 a Curții de Apel s. II-a prin care se stabilise că acele împrumuturi erau comerciale cu ocazia rezolvării chestiunii de a se ști care instanță este competentă trimitându-se afacerea la tribunalul comercial;

Că pe baza probelor scrise administrate de reclamant Curtea a considerat acțiunea ca nefiind dovedită și a refuzat reclamantului administrarea unor probe cu martori în complectarea dovezilor pe considerațiunea că litigiul dintre părți este de natură civilă;

Contra acestei deciziuni Alfred Blumenfeld a făcut recursul de față.

Văzând motivul I de casare în cuprinderea următoare;

Violară art. 1.200, 1.201 și urm. col. civ. violarea lucrului judecat, Exces de putere și denaturare de acte.

După cum am arătat în expunerea de fapt de mai sus, am dat cu împrumut în trei rânduri mijlocitorului oficial I. Jipescu, declarat comerciant prin lege, o sumă de 500.000 lei, dovedită cu chitanțe semnate de prepusul său, mijlocitorul suplinitor al biroului Jipescu, Gh. Schwartz.

Că această operațiune a fost regulat trecută în registrele mijlocitorului oficial I. Jipescu și constatată prin borderourile pe cari le-am prezentat în original, semnate în numele lui I. Jipescu de către mijlocitorul suplinitor și prepusul al lui Jipescu, Gh. Schwartz.

Dovada acțiunii mele era prin urmare pe deplin făcută.

Curtea de fond însă, ca să înlătore eficacitatea probelor administrate de subscrisul, rezolvă în prealabil o chestiune, care era definitiv rezolvată cu autoritate de lucru judecat și anume constată că acest împrumut de lei 500.000 are un caracter civil și nu intră în operațiunile de comerț pe care le făcea defunctul mijlocitor oficial I. Jipescu.

La aceasta am răspuns că deciziunea nr. 300 din 1928 a Curții de Apel S. II-a stabilește în urma discuțiilor contradictorii că acest împrumut s'a făcut pentru afaceri de bursă, că afacerea este de natură comercială și respinge apelul tutearei Maria Jipescu.

Curtea numai cu exces de putere și cu violarea autorității lucrului judecat și denaturând dispozitivul ca și considerentele deciziunii, stabilește că nu e vorba de lucru judecat pentru motivul că comercialitatea operațiunii s'ar fi sta-

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a
Audiența de la 15 Martie 1936
Președinția d-lui D. G. LUPU Prezident
Alfred Blumenfeld cu Maria Jipescu
Decizia nr. 510 Dsoar nr. 1215/931

Instanța de trimitere. Competință. Natura litigiului. Achiesare. Autoritate de lucru judecat. Identitate de obiect.

Instanța de trimitere poate să-și examineze competența la cererea părții, pentru cauzele comerciale. Tăcerea părții echivalază cu o achiesare asupra competenței și naturii litigiului. Examinarea competenței se rezolvă prin calificarea în drept a naturii litigiului, iar hotărîrea are putere de lucru judecat cu privire la

bilit de acea Curte de Apel cu ocazia discutării competenței și astfel Curtea putea face la prima vedere să se creadă că e comercial.

Nu mai în acest chip a putut înlătura efectele probei admisi- nistrate și refuza alte probe cerute în complectare.

Operațiunea fiind comercială, întru cât defunctul I. Jipescu era comerciant ca mijlocitor oficial, atunci conform art. 46, 50, 51 și 52 cod. com. toate convențiunile din aceste registre făceau proba obligațiunii defunctului I. Jipescu și acțiunea mea trebuie să se admită, neexistând la dosar nicio probă contrarie.

Având în vedere că prin acest motiv recurentul se plânge de violarea art. 1200 și 1201 c. civ., violarea autorității lucrului judecat, exces de putere și denaturare de acte, prin aceea că Curtea de fond stabilește că nu e vorba de autoritatea lucrului judecat cu privire la comercialitatea procesului dedusă dintr'o decizie anterioară a Curții, deoarece, comercialitatea operațiunii de împrumut s'ar fi stabilit de acea Curte cu ocazia discutării competenței când s'a examinat numai partea formală a lucrurilor ținându-se seama de aparența înscrisului produs de reclamant;

Având în vedere că rezultă din decizia recurată că instanța de apel a statuat că deciziunea cu nr. 300 din 1928 a secției a II-a a aceleiași Curți nu poate constitui autoritate de lucru judecat cu privire la chestiunea de a se ști dacă operațiunea în litigiu este de natură comercială sau nu deoarece în cauză nu există identitate de obiect între ambele procese, iar cu ocazia rezolvării chestiunii competenței comercialitatea a fost examinată avându-se în vedere partea formală a lucrurilor și aparența înscrisului produs de parte, neexaminându-se însuși fondul litigiului;

Considerând că chestiunea competenței *ratione materiae* fiind în mod intim legată de aceea privind regimul probelor, deoarece ambele alcătuiesc două aspecte deduse din natura unei operațiuni, rezolvarea uneia implică în mod necesar și soluționarea celeilalte;

Că dacă este exact că instanța sesizată a se pronunța asupra naturii civile sau comerciale a unei afaceri pentru a determina competența nu rezolvă și fondul litigiului în același timp, nu este mai puțin adevărat că numai din examinarea fondului procesului instanța poate să constate dacă conflictul dedus înaintea părților este civil sau comercial;

Că dacă această examinare în contradictor are loc la început în vederea legării instanței și se face numai pe baza probelor pe care instanța le are în acel moment la îndemână — și numai din acest punct de vedere se poate vorbi de partea formală a lucrurilor, sau de aparența lor — nu este mai puțin adevărat că problema se rezolvă în drept, împrejurațe ce angajează definitiv calificarea litigiului, indiferent de nouile probe ce s'ar produce ulterior;

Că ar fi inadmisibil — în ipoteza soluțiunii opuse — ca instanța care a statuat că un litigiu este de natură comercială, pășind la discutarea admisibilității unei probe să spună că litigiul este de natură civilă, deoarece această soluție ar implica și declinarea competenței, ceea ce nu se mai poate, această chestiune fiind în prealabil în mod definitiv tranșată;

Că este inexact a se susține ră nu există identitate de obiect între o hotărâre rămasă definitivă prin care se rezolvă natura litigiului pentru stabilirea compe-

tenței și, aceea în care afacerea se judecă în fond, pe motiv că în prima se rezolvă competența iar în a doua hotărâre se dispune acordarea unei sume de bani, — deoarece obiectul ce trebuie avut în vedere în raport cu art. 1201 c. civ. este obiectul acțiunii în cadrul căreia s'a rezolvat incidentul privind competența, ceea ce evident că este același în speță, fiind vorba de aceeași acțiune;

Că întru cât deci prin deciziunea nr. 300 din 1928 s'a hotărât comercialitatea litigiului cu ocaziunea tranșării competenței, întru cât această decizie a rămas definitivă, caracterizarea litigiului de comercial este definitiv câștigată cauzei și nu mai poate fi repusă în discuție cu ocazia judecării fondului;

Că însă, dat fiind caracterul indicativ, iar nu atributiv al deciziunii de rezolvarea competenței, natura litigiului se mai putea repune în discuție numai înainte de a se intra în fond în fața instanței de trimitere, în speță tribunalul comercial, ceea ce intimată — nu a făcut, achiesând astfel asupra caracterizării naturii litigiului;

Că judecând și hotărând altfel Curtea de fond a violat art. 1201 c. civ. și a pronunțat o decizie casabilă;

Că deci motivul I de recurs fiind fondat urmează a se admite și fără a se mai examina și celelalte motive de recurs decizia recurată, urmează a fi casată;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

NOTA. — Deciziunea ce adnotăm rezolvă un aspect al vastei materii a autorității lucrului judecat: conexiunea dintre problema competenței unei instanțe determinată prin calificarea naturii litigiului — cu regimul probelor admisibile față de natura aceluși litigiu. Se pune adică problema de a se ști dacă hotărârea prin care se rezolvă în mod definitiv că un proces este de natură comercială, pe calea unui declinator de competență a instanței civile în favoarea celei comerciale, are sau nu autoritate de lucru judecat în instanța de trimitere, când admisibilitatea probelor se soluționează în raport cu natura afacerii, în ipoteza comercialității probelor administrându-se în cadrul art. 46 c. com., în cazul când afacerea este de natură civilă în cadrul mai restrâns al art. 1191 c. civ. Mai au judecătorii fondului — instanța comercială — căderea să spună că o probă cu martori nu este admisibilă deoarece procesul este de natură civilă, când ei sunt învestiți cu judecarea aceluși litigiu printr'o hotărâre rămasă definitivă care caracterizează acel conflict ca fiind de natură comercială?

Înalta Curte tranșând negativ problema pusă în acești termeni, a rezolvat-o făcând o foarte judicioasă distincțiune:

1. Instanța de trimitere, dat fiind caracterul indicativ iar nu atributiv al hotărârii de declinare putea, dacă era sesizată, să-și examineze competența. Nefăcând-o, partea a achiesat asupra competenței instanței și implicit asupra naturii litigiului, problemă indisolubil legată de aceea a competenței.

2. Oricât de sumar s'ar examina natura litigiului, atunci când se pune problema competenței, chestiunea se rezolvă în drept, astfel că orice element nou de fapt ce l'ar avea la îndemână instanța de trimitere rămâne fără urmare.

3. Între hotărârea rămasă definitivă, prin care se

rezolvă natura litigiului pentru stabilirea competenței și aceea în care afacerea se judecă în fond, există identitate de obiect și cum celelalte condițiuni cerute de art. 1261 c. civ., nu sunt puse în discuție, prima are autoritate de lucru judecat asupra celei de a doua.

Vom examina în mod sumar problemele tranșate de Inalta Curte prin decizia adnotată.

I. — Art. 108 alin. 6 pr. civ. prevede că atunci când o instanță se va declara incompetentă, ea este datoare să trimeată pricina înaintea instanței pe care o va socoti competentă. Instanța de trimitere nu va fi învestită cu judecarea pricinii decât după ce hotărârea declinatorie va fi rămas definitivă prin neapelare, prin judecata în apel sau prin renunțarea la dreptul de apel.

Hotărârea declinatorie, de investire, nu va avea decât un caracter indicativ, nu unul atributiv, instanța sesizată cu judecarea unei pricini are ca primă datorie obligațiunea de a-și verifica competența *ratione materiae* și aceasta chiar în lipsa părții (Cas. III, dec. 2013/1934), întru cât această competență e de ordine publică, după cum părțile pot ridica din nou chestiunea competenței înaintea instanței de trimitere. Fără această posibilitate legală a instanței de a refuza judecarea unei pricini pentru care se socotește incompetentă, nici nu ar fi posibil conflictul negativ de competență dintre două instanțe, despre care tratează art. 262 și urm. pr. civ. Inalta Curte spune că din moment ce partea nu a ridicat din nou chestiunea competenței în fața instanței de trimitere a achiesat asupra caracterului sau naturii litigiului. De aici rezultă că în concepția supremei noastre instanțe incompetența de comercialitate, deși o incompetență *ratione materiae*, face excepție dela principiul că o asemenea incompetență este de ordine publică, considerând-o numai ca o chestiune de interes privat asupra căreia partea poate achiesă prin tăcere. Chestiunea este controversată înaintea instanțelor de fond. Unele instanțe se pronunță în sensul că excepțiunea de comercialitate constituie un incident de interes privat și ea atare nu poate fi ridicat decât *in limine litis* (Trib. Ilfov s. II-a com., *Jurisprudența Generală* sp. 931 din 1935 și 1128 din 1935 cu nota critică a d-lui președinte A. Stroe și aprobativă a d-lui judecător Hariton Udrea) și numai de pârît, în temeiul dispozițiilor art. 108 pr. civ. și a expunerii de motive a procedurii civile dela 1900 cu privire la acest articol, unde se spune că incompetența instanțelor civile pentru cauze comerciale și viceversa, nu a fost considerată ca o incompetență din cauza materiei, ci ca o incompetență personală și ea atare trebuie ridicată numai înaintea debaterilor.

În celălalt sistem îmbrățișat de alte instanțe și potrivit căruia această incompetență este de ordine publică, se susține că art. 740 pr. civ. nu a abrogat dispozițiile procedurale cuprinse în codul comercial, iar art. 985 c. com. prevede că incompetența judecătorului civil pentru cauze comerciale și a celui comercial pentru cauze civile, poate fi ridicată în orice stadiu al procesului. În expunerea de motive a procedurii civile dela 1900, sub art. 740 se spune: „s'a dispus ca regulile de procedură cuprinse în codul comercial, *chiar contrarii legii de față*, să rămână în vigoare pe baza principiului că *specialia non derogant generalibus*” (Proc. civ. de *Em. Dan* sub art. 740). S'ar putea spune pe drept cuvânt că ne aflăm în fața unui caz clasic de

inadvertență legislativă pentru că lămuririle date în expunerea de motive a procedurii civile încercă și mai mult conflictul dintre dispozițiunile art. 108 pr. civ. și 740 pr. civ. combinat cu art. 895 c. com.

Curtea de apel București s. III-a, (dec. nr. 10 din 20 Ianuarie 1926, *Jurisprudența Generală* 1926, sp. 234), s'a pronunțat în sensul validității art. 108 pr. civ. considerând că dispozițiunile de procedură civilă din codul comercial se aplică numai dacă un text din procedura civilă nu le-a abrogat în mod expres, căci altminteri nu ar mai avea niciun sens art. 108 pr. civ. deoarece nu este de conceput că în intenția legiuitorului să fi fost de a se redacta un text fără nicio aplicațiune.

II. — Autoritatea de lucru judecat, dedusă dintr-o hotărâre judecătorească cu privire la natura litigiului, rezolvă o chestiune de drept, calificarea unor operațiuni sau unui act judiciar, fie avându-se în vedere criteriul obiectiv, fie cel subiectiv al comercialității actului.

În instanța comercială sesizată prin declinare intimatul nu se mai poate opune la admiterea probei cu martori susținând că afacerea este civilă, din moment ce instanța comercială a fost sesizată printr-o hotărâre ce are putere de lucru judecat și care califică litigiul drept comercial.

Astfel în speță intimatul s'a opus la admiterea unei probe cu martori susținând că pricina nu intră în cadrul operațiunilor pe care legea burselor le declară ca fiind acte de comerț obiective, întru cât nu s'au făcut pentru un terț, ci este vorba de un împrumut contractat pentru chiar nevoile mijlocitorului oficial de schimb.

Cum însă comercialitatea acestui act fusese tranșată cu putere de lucru judecat, intimatul nu se mai putea opune, iar Curtea nu mai putea refuza, motivând în drept proba cerută. Alta ar fi fost situațiunea dacă instanța ar fi fost sesizată direct. În asemenea caz avea deplina latitudine a caracterizării actului. Astfel o instanță comercială, sesizată cu un proces de curiaj asupra unei concesiuni petrolifere, poate respinge proba testimonială pentru dovedirea convențiunii de misiune pentru că neexistând o calificare cu puterea autorității lucrului judecat asupra naturii acelei convențiuni, judecătorii pot respinge o asemenea probă — deși instanța este comercială — motivând că afacerea este de natură civilă (Art. 66 din legea consolid. petrolifere stabilește că actul de concesiune petroliferă este de natură civilă (Cas. III, dec. 2209 din 1935).

III. — În fine, Inalta Curte stabilește adevăratele principii în materia autorității lucrului judecat atunci când decide că între hotărârea prin care se statornicește natura litigiului și aceea care judecă afacerea în fond, există nu numai identitate de persoane și cauză juridică dar chiar de obiect. Aparența înșelătoare ce ar duce la soluția contrară este determinată de împrejurarea că în prima hotărâre litigiul este privit sub forma lui statică, pe când în a doua hotărâre acțiunea fiind pusă în mișcare, procesul a căpătat un caracter dinamic. Prima oară judecătorii au caracterizat litigiul, a doua oară au spus dacă pretențiile reclamantului au fost sau nu dovedite. Aceeași acțiune este examinată de judecători și prima și a doua oară. Numai punctul de vedere este deosebit.

Problema ar fi aceeași dacă în aceeași instanță, ri-

dicându-se incidentul de incompetență pe motiv că afacerea este comercială, incidentul se respinge motivat, iar tribunalul stabilește competența sa. Partea nu va mai putea cere probe în cadrul art. 46 c. com. afirmând că afacerea este comercială, deoarece printr'un jurnal interlocutoriu s'a stabilit natura civilă a liti-giului. Acest jurnal are autoritate de lucru judecat.

În dreptul francez jurnalele denumite *avant dire droit* nu au autoritate de lucru judecat cu excepțiunea jurnalelor interlocutorii, tranșând competența, care au autoritate de lucru judecat, în sensul că nu se mai poate reveni asupra lor (*Lacoste*, Chose jugée nr. 24—25).

RADU EM. MANOLESCU

JURISPRUDENȚA STREINĂ REZUMATĂ

CAS. ITALIANĂ, S. I. 17 Ian. 1936

Societate anonimă. Administratori. Retribuțiune Determinare.

Retribuțiunea administratorilor se referă numai la acele prestațiuni care rezultă din însărcinarea de administrator; pentru oricare alte prestațiuni care numai întâmplător se datoresc unui administrator, dar pe care le-ar fi putut face oricare altă persoană, este datorită o retribuțiune separată.

Când aceste prestațiuni procurate de ad-tor constituiesc o serie de fapte în legătură cu o înstrăinare complexă, retribuțiunea urmează a fi fixată de adunarea generală conform art. 154 c. com. (156 rom.) iar în lipsă, de justiție (*Massim. Foro it.* 1936, p. 35).

CAS. ITALIANĂ, S. I. 17 Ian. 1936

Bancă. Libret în cont curent. Indicarea unei persoane. Caracter.

Libretele în cont curent ale unei bănci, nu sunt prin natura lor, în mod necesar, nominative.

De aceea chiar dacă în libretele la purtător se indică un nume și pronume, această indicațiune constituie un semn distinctiv al libretului și deci nu presupune că persoana indicată este efectivul titular al sumelor depuse (*Massim. Foro it.* 1936, p. 34).

CAS. ITALIANĂ, S. I. 20 Ian. 1936

Obligațiuni. Contract. Termen.

Când termenul pentru executarea unui contract este esențial, el operează ca o condițiune rezolutivă expresă; deci expirarea lui atrage rezoluția de drept a raportului, fără ca partea în culpă să se poată libera printr'o executare tardivă.

Chiar dacă termenul nu este esențial și este vorba despre o vânzare comercială, rezoluțiunea poate fi de drept, cu observarea regulilor din art. 67 c. com. (67 rom.); când nu există niciunul din aceste cazuri, se poate obține numai rezoluțiunea prin justiție în baza așa zisei condițiuni rezolutorii tacite, subînțeleasă în toate contractele bilaterale; totuși, până în momentul în care se introduce cererea de rezoluțiune sau executare a contractului, celalt contractant se poate libera executând prestațiunea sa cu dreptul pentru el de a se îndrepta contra celeilalte părți dacă a refuzat să execute contra prestațiunea (*Massim. Foro it.* 1936, p. 44).

CAS. ITALIANĂ, S. I. 20 Ian. 1936

Obligațiuni și contracte. Viții de consimțământ. Amenințări.

Violența poate fi cauza de nulitate a contractului când este injustă; caracterul de injustiție nu rezultă din actul de violență privit în ființa lui ci din scopul urmărit de persoana respectivă: un fapt care prin el nu constituie o violență injustă, poate deveni dacă prin el se urmărește în mod nelegitim realizarea unui avantaj la care autorul nu are dreptul.

Nu se consideră viciat de violență consimțământul aceuia care renunță la cererea socotelilor dacă persoana care trebuia să predea conturile a amenințat pe celălalt că dacă nu renunță la conturi, îl desmoștenește și revoacă donațiunea făcută lui (*Massim. Foro it.* 1936, p. 43).

CAS. ITALIANĂ, S. III. 20 Ian. 1936

Gestiune de afaceri. Ad-ție publică. Act licit.

Chiar în raporturile unei administrațiuni publice se poate verifica gestiunea de afaceri, cu condiția ca negoul despre care se pretinde că a fost gestionat în folosul administrațiunii, să fie licit (*Massim. Foro it.* 1936, p. 41).

C. AP. BOLOGNA, 21 Oct 1935

Vânzare de lucruri mobile. Urcarea taxelor vamale. Acțiune în anularea contractului, inadmisibilă.

Nu este admisibilă acțiunea în anulare bazată pe eroare de drept, a vânzării de mărfuri (porumb), pentru faptul că în ziua încheierii contractului apăruse un decret necunoscut vânzătorului, prin care s'au majorat simțitor taxele vamale de import ale acelei mărfi, ceea ce atrăgea în mod automat o umcare a prețului ei (*Foro it.* 1936, II, p. 155).

C. AP. MILANO, 10 Dec. 1935

Cambie. Plata emitentului în fraudă creditorilor. Anulare. Acțiune contra avalistului.

Dacă se anulează plata făcută de emitent în fraudă creditorilor, pe baza art. 709 alin. 1 c. com. (726 rom.), este admisibilă acțiunea beneficiarului contra avalistului emitentului, deoarece obligațiunea cambială rămâne intactă ca și raportul fidejursoriu rezultat din aval, afară dacă această acțiune este prescrisă (*Foro it.* 1936, II, p. 153).

CURTEA DIN PARIS

1 Iunie 1935

Dacă se poate cere pe calea référéului, ca acțiunile date în gaj să-i fie remise acționarului pentru a vota cu ele în adunarea generală. Soluție afirmativă.

Proprietarul unor acțiuni la purtător date în gaj a făcut cerere în référé solicitând să fie numit un sechestru, căruia creditorul gagist să-i remită acțiunile pentru a fi depuse la sediul social, dând astfel posibilitatea acționarului să pătrundă în adunare pentru a vota. Contra admiterii cererii de tribunal s'a făcut apel la Curte. Curtea de Apel din Paris a statuat că prin această măsură nu se face o deposedare a creditorului gagist.

Admiterea cererii nu este decât o măsură precară, cu totul provizorie. Prin remiterea acțiunilor sub mâna justiției, creditorul gagist nu a pierdut decât posesia materială, nu cea juridică. Prin admiterea cererii apoi nu se cauzează niciun prejudiciu creditorului gagist (Din Rev. trim. de dr. civil, nr. 4 din 1935, pag. 854).

NOTA. — Chestiunea, dacă proprietarul acțiunilor date în gaj votează cu ele în adunarea generală, sau dacă cu aceste acțiuni votează creditorul gagist, a dat loc a discuției în doctrină.

După Thaller, creditorul gagist este cel care votează cu acțiunile în adunarea generală (v. Droit com., pag. 453, nr. 686).

Pentru Wahl, proprietarul continuă să reprezinte titlurile. El va vota deci cu aceste acțiuni. Creditorul gagist are dreptul numai de a reține posesia (v. Droit com., pag. 276, nr. 858).

Această părere este urmată în genere și de jurisprudență. Ea a fost urmată și de decizia mai sus produsă.

În același sens reproducem dintr'o ordonanță a Tribunalului Ilfov s. l-a com. următoarele :

Considerând că deținerea unei acțiuni nominative de către o persoană nu-i dă dreptul să ia parte la adunările generale, când deținerea nu implică și folosința de acțiune; astfel un creditor gagist nu poate să ia parte la adunarea generală, fiindcă creditorul gagist are dreptul de a reține lucrul și de a avea preferința, când se vinde lucrul; că proprietar al lucrului rămâne debitorul; că votul în adunarea generală îl va avea debitorul, fiindcă el este proprietarul acțiunii; că votul nu-l va avea creditorul gagist, fiindcă dreptul acestuia se mărginește numai la reținere și preferință (v. Ord. nr. 12713 din 21 Iunie 1935 în Pand. Rom., 1935, III, pag. 146 și în Jurisprudența Generală 1935, nr. sp. 921).

În speța supusă judecății Curții din Paris, acționarul a cerut numirea unui sechestru, în scopul să-i se încredințeze acestuia acțiunile date în gaj pentru a vota cu ele acționarul.

Acționarul și-a dat seama, că dacă ar fi cerut ca să-i se încredințeze lui acțiunile la purtător, i s'ar fi ripostat poate că situația creditorului este periclitată, fiindcă odată ajunsesse acțiunile în mâna acționarului, acesta ar fi putut să le înstreineze. Situația aceasta însă nu putea să aibă loc, dacă acțiunile nu-i se încredințau acestuia, ci unui sechestru numit de justiție. Curtea a admis cererea. Soluția aceasta este de sigur

cea justă. Într'adevăr, nu se poate spune că creditorul a fost deposedat de gaj prin luarea măsurii.

Posesia juridică continuă să o aibă creditorul.

Iarăși nici de vreun pericol pentru creditor nu se putea vorbi, fiindcă măsura sechestrului tomai în acest scop s'a luat, ca creditorul să nu sufere vreo pagubă.

Asupra acestei chestiuni a se vedea și observațiile d-lor Demogue și Solus, în revista sus citată la pag. 854 și 863.

HARITON UDREA
Magistrat

A apărut:

REPERTORIUL LUCRĂRILOR MELE DE DREPT ȘI PROCEDURĂ PENALĂ 1919 — 1935, cuprinzând un index cronologic al lucrărilor și un index alfabetic pe materii, de *Vintilă Dongoroz*, Conferențiar Universitar, avocat.

Lucrarea este de cea mai mare utilitate practică pentru d-nii avocați și magistrați căci le înlesnește consultarea operilor autorului.

Prețul 40 lei

De vânzare la toate librăriile. Depozitul general la *Curierul Judiciar*.

Tomul XIII, partea I, legi, pe anul 1935, cu suplimentul, din Colecțiunea de legi și regulamente, ediția oficială a Consiliului Legislativ.

Prețul tomului cu suplimentul 300 lei.

De vânzare la *Curierul Judiciar*.

CONTRACTUL INDIVIDUAL DE MUNCĂ, datorii eminentului nostru colaborator *E. Cristoforeanu*, avocat, doctor în drept dela Roma.

Această operă de mare actualitate umple un gol adânc simțit în practica judiciară prin valoarea materialului doctrinar și jurisprudențial ce oferă în anexe legea și regulamentul contractelor de muncă și legea jurisdicției muncii. Un volum de peste 400 pagini.

Prețul 200 Lei.

CATRE D-NII ABONAȚI

D-nii abonați ai Revistei sunt rugați stăruitor să achite abonamentul la timp, conform mențiunei de pe copertă, fără a aștepta alte înștiințări personale cari, pe lângă că sunt costisitoare, cer și timp.

Plata se poate face, fie prin mandat poștal direct la Administrația Revistei, str. Artei nr. 5 București, fie prin încasatorii noștri imputerniciți cari sunt: d. Mihail Stama pentru provincii și d. C. Petculescu pentru Capitală cărora rugăm a li se acorda toată atențiunea când se prezintă în numele nostru.

Când plățile se fac prin încasatorii noștri sus arătați, d-nii abonați sunt rugați să le ceară chitanțe, din chitanțierele purtând stampila administrației, pentru orice sume plătesc, iar când plățile ni se fac prin mandate poștale, trimițătorii sunt rugați să arate pentru care anume revistă și pe ce anume timp plătesc abonamentul indicând și nr. partidei din registrele noastre.